

**Ekonomikas ministrijas
2012.gada publiskais pārskats**

Rīga - 2013

Godātais lasītāj!

2012.gads iezīmējis vairākas būtiskas pārmaiņas un reformas Latvijas ekonomiskajā politikā – Nacionālās industriālās politikas izstrāde, enerģētikas politikas reforma, izmaiņas valsts uzņēmumu pārvaldībā un jauna pieeja darba tirgus politikai, izstrādājot arī reemigrācijas atbalsta pasākumu plānu.

Nacionālā industriālā politika izstrādāta ar mērķi veicināt ekonomikas strukturālās izmaiņas par labu preču un

pakalpojumu ar augstāku pievienoto vērtību ražošanai, t.sk. rūpniecības lomas palielināšanai, rūpniecības un pakalpojumu modernizācijai un eksporta komplikētībai.

Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošanai Ekonomikas ministrija izstrādājusi un Ministru kabinetā ir apstiprinātas *Publisko personu komercdarbības koncepcija* un *Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepcija*. Reforma valsts kapitāla daļu pārvaldībā paredz virkni ļoti būtisku izmaiņu un uzlabojumu līdzšinējā pieejā – gan attiecībā uz to, kas ir valsts kapitāla daļu turētāji, gan uzņēmumu darbības caurskatāmību, mērķu izvirzīšanu, sasniegšanu un rezultātu novērtēšanu.

2012.gadā sāka visaptveroša *enerģētikas politikas reforma* – izstrādāts *Enerģētikas ilgtermiņa stratēģijas 2030 – konkurētspējīga ekonomika sabiedrībai* projekts, apstiprināti grozījumi normatīvajos aktos, turpinot elektroenerģijas tirgus atvēršanu un nosakot, ka no 2012.gada 1.novembra regulēti tarifi tiek piemēroti tikai mājāsaimniecību sektorā. Piedāvāts redzējums ilgtspējīgai elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem (AER), enerģijas ražošanai koģenerācijā, kā arī biodeģvijas nozares tālākai attīstībai. Reformas ietvaros ir uzsākta elektroenerģijas neto norēķinu sistēmas ieviešana Latvijā.

2013.gadā plānots apstiprināt *Nacionālās Industriālās politikas vadlīnijas*, kā arī industriālo zonu veidošanas mehānismu, lai nodrošinātu koordinētu un uz rezultātiem orientētu industriālo zonu attīstību reģionos, kas palīdzētu attīstīt uzņēmējdarbību un piesaistīt jaunas gan vietējās, gan ārvalstu investīcijas. Vienlaikus tiks turpināts darbs pie nākamā Eiropas Savienības struktūrfondu plānošanas perioda programmu sagatavošanas un izstrādes, kas notiks ciešā dialogā ar nozaru asociācijām. Savukārt sadarbībā ar Finanšu ministriju tiks izveidots institucionālais ietvars *Attīstības finanšu institūcijai*, lai ar dažādu finanšu instrumentu palīdzību sniegtu atbalstu uzņēmumu attīstībai dažādos to biznesa posmos.

Valsts un pašvaldību kapitāla daļu pārvaldības uzlabošanai un vērtības celšanai Saeimā ir jāpieņem *Publisko personu kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības likums*, kā arī grozījumi vairākos saistītajos likumos.

2013.gadā plānots apstiprināt arī *Enerģētikas ilgtermiņa stratēģiju 2030 – konkurētspējīga ekonomika sabiedrībai*, atbilstoši kurai sadarbībā ar nozari tiks izveidots jauns, ilgtspējīgs AER un koģenerācijas atbalsta mehānisms. Nemainīgi viena no galvenajām prioritātēm enerģētikā nākamajā gadā būs atbalsts reģionālajiem enerģētikas projektiem.

Plānota *Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna* pieņemšana Ministru kabinetā un budžeta līdzekļu pieprasījums, lai sāktu pilnvērtīgi īstenot visus plānā ietvertos rīcības virzienus un veidotu daudz aktīvāku dialogu un sadarbību ar Latvijas diasporu ārvalstīs.

Juris Pūce

Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs

Saturs

1. PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1. Juridiskais statuss un kompetences jomas.....	4
1.2. Darbības virzieni un mērķi (īstenotās budžeta programmas).....	4
1.3. Prioritātes pārskata periodā	7
1.4. Padotībā esošās iestādes un kapitālsabiedrības, kurās Ekonomikas ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja	7
2. FINANŠU RESURSI UN MINISTRIJAS 2012.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI	8
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	8
2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultatīvo rādītāju izpildes analīze	11
2.2.1. Tautsaimniecības strukturpolitikas īstenošana	11
2.2.2. Statistiskās informācijas nodrošināšana	12
2.2.3. Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana, investīciju piesaiste un eksporta veicināšana, inovāciju attīstība	13
2.2.4. Tūrisma nozares attīstība	18
2.2.5. Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana	20
2.2.6. Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība	21
2.2.7. Enerģētikas nozares attīstība	25
2.2.8. Mājokļu politikas ieviešana	26
2.2.9. Būvniecības nozares attīstība	27
2.2.10. Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošana	28
2.3. Veiktie pētījumi	29
2.4. Būtiskākie pakalpojumi	31
2.5. Pārskats par ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmām	33
2.6. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas	34
3. PERSONĀLS	35
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	36
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	36
4.2. Sabiedrības apmierinātība ar ministrijas darba kvalitāti	38
4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	38
5. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2013.GADĀ	40
5.1. Galvenie uzdevumi un pasākumi	40
5.2. Pētījumi	44
5.3. Finanšu saistības	44

1. Pamatinformācija

1.1. Juridiskais statuss un kompetences jomas

Ekonomikas ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde ekonomikas politikas jomā. Ministrija izstrādā un īsteno tautsaimniecības struktūrpolitiku, rūpniecības politiku, enerģētikas politiku, ārējo ekonomisko politiku, iekšējā tirgus politiku (precēm un pakalpojumiem), komercdarbības attīstības politiku, konkurētspējas un tehnoloģiju attīstības politiku, patērētāju tiesību aizsardzības politiku, būvniecības un mājokļu politiku un citu politiku normatīvajos aktos noteiktajās jomās.

Ekonomikas ministrija izveidota 1990.gada 1.martā. Informācija par Ekonomikas ministrijas darbību ir pieejama ministrijas tīmekļa vietnē www.em.gov.lv.

Ekonomikas ministrija darbojas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumiem Nr.271 *Ekonomikas ministrijas nolikums* un ministrijas **galvenās funkcijas** ir:

- izstrādāt ekonomikas politiku;
- organizēt un koordinēt ekonomikas politikas īstenošanu;
- nodrošināt starptautisko ekonomisko sadarbību;
- veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

1.2. Darbības virzieni un mērķi (īstenotās budžeta programmas)

Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošana

Mērķis:

- veidot saskaņotu tautsaimniecības struktūrpolitiku, analizējot tautsaimniecības nozaru attīstības tendences, kā arī izstrādājot ekonomikas attīstības stratēģiju.

Budžeta programmas: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”.

Statistiskās informācijas nodrošināšana

Mērķis:

- nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar savlaicīgu, precīzu, pilnīgu, viegli saprotamu un starptautiski salīdzināmu statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, izmantojot labāko pieredzi nozarē.

Budžeta programma: 24.00.00 „Statistiskās informācijas nodrošināšana”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”.

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana, investīciju piesaiste un eksporta veicināšana, inovācijas attīstība

Mērķi:

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana:

- pilnveidot uzņēmējdarbības vidi, samazinot administratīvo slogu uzņēmējiem;
- izstrādāt un īstenot uzņēmējdarbības atbalsta pasākumus Nacionālās industriālās politikas ietvaros uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanai.

Eksporta veicināšana un investīciju piesaiste:

- sekmēt Latvijas uzņēmumu eksporta konkurētspēju, jaunu tirgu apgūšanu un nostiprināšanos esošajos eksporta tirgos;
- veicināt uz eksportu vērstu ārvalstu investīciju piesaisti.

Inovācijas veicināšana:

- veidot inovatīvai darbībai labvēlīgu vidi, sekmēt tehnoloģiju pārnesi ar mērķi nodrošināt pētniecības rezultātu komercializāciju un veicināt sadarbību starp pētniecības un rūpniecības sektoriem kopīgu liela mēroga rūpniecisko pētījumu veikšanai un jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei;
- sekmēt inovatīvu uzņēmumu attīstību, atbalstīt uzņēmumu ieguldījumus jaunu produktu un tehnoloģiju, tostarp „zaļo”, izstrādē un ieviešanā ražošanā, sekmēt investīcijas jaunu ražotņu izveidē un darba spēka produktivitātes paaugstināšanā;
- sekmēt uzņēmumu un saistīto institūciju savstarpējo sadarbību, klasteru stratēģiju izstrādi un īstenošanu un kopīgu projektu īstenošanu uz eksportu orientētās un augstas pievienotās vērtības rūpniecības nozarēs.

Budžeta programmas: 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”, 71.06.00 „Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti”, 99.00.00 „Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”.

Tūrisma nozares attīstība

Mērķis:

- veicināt tūrisma nozares apgrozījuma un īpatsvara pieaugumu ekonomikā un tūrisma pakalpojumu eksportspējas palielināšanos vidējā termiņā, rosinot pārmaiņas pieprasījuma un piedāvājuma struktūrā.

Budžeta programmas: 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 30.00.00 „Tūrisma politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”.

Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana

Mērķi:

- veicināt Latvijas uzņēmumu ārējās konkurētspējas pieaugumu;
- veidot labvēlīgus tirdzniecības līgumtiesiskos nosacījumus;
- mazināt ārējās tirdzniecības šķēršļus, ar kuriem saskaras Latvijas preču un pakalpojumu eksportētāji trešo valstu tirgos;
- paplašināt ārējo ekonomisko sadarbību.

Budžeta programmas: 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība

Mērķi:

- nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni;

- veicināt iekšējā tirgus un konkurences attīstību visās tautsaimniecības nozarēs;
- nodrošināt nacionālo standartizācijas, metroloģijas un akreditācijas sistēmu darbību un attīstību atbilstoši Latvijas tautsaimniecības vajadzībām.

Budžeta programmas: 26.00.00 „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.01.00 „Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība”, 26.02.00 „Konkurences politikas ieviešana”, 26.04.00 „Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana”), 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”.

Enerģētikas nozares attīstība

Mērķi:

- veicināt drošu, līdzsvarotu un kvalitatīvu patērētāju apgādi ar enerģiju;
- sekmēt Latvijas energoapgādes ilgtspējīgu un drošu funkcionēšanu un energoapgādes atkarības mazināšanu no ārējiem avotiem;
- nodrošināt tiesisko vidi elektroenerģijas tirgus darbībai.

Budžeta programmas: 29.00.00 „Enerģētikas politika”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 61.06.00 „Kohēzijas fonda projekti (2007-2013)”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”.

Mājokļu politikas ieviešana

Mērķi:

- veicināt mājokļa kvalitāti un pieejamību, nodrošinot normatīvo bāzi efektīvai dzīvojamo māju pārvaldīšanai un sekmējot īres dzīvojamā fonda izveidi pašvaldību teritorijās;
- atbalstīt enerģiju taupošus pasākumus dzīvojamās mājās.

Budžeta programmas: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”.

Būvniecības nozares attīstība

Mērķi:

- veicināt ilgtspējīgas būvniecības nozares attīstību, sekmējot kvalitatīvu un energoefektīvu būvniecību, nodrošinot labvēlīgu un konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi nozarē;
- nodrošināt efektīvu būvniecības normatīvo bāzi atbilstoši Eiropas Savienības prasībām un tirgus interesēm;
- pilnveidot operatīvu būvniecības informācijas apriti, izveidojot efektīvu Būvniecības informācijas sistēmu.

Budžeta programmas: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”.

Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošana

Mērķis:

- uzlabot valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldi – veicināt publiskas personas kapitālsabiedrību un kapitāla daļu efektīvu pārvaldību, ievērojot starptautiski atzītus labas korporatīvās pārvaldības principus.

Budžeta programma: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Eiropas Savienības fondu līdzekļu piesaiste

Mērķi:

- mērķtiecīgi izmantot un iegūt maksimālu labumu no Eiropas Savienības fondu atbalsta instrumentiem;
- nodrošināt maksimāli efektīvi un noteiktajos termiņos Eiropas Savienības līdzfinansējuma apgūšanu.

Budžeta programmas: 27.01.00 „Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana”, 70.05.00 „Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai (2007-2013)”.

1.3. Prioritātes pārskata periodā

Ekonomikas ministrijas prioritātes 2012.gadā:

- **tautsaimniecības strukturālās reformas un makroekonomiskās stabilitātes veicināšana;**
- **Latvijas konkurētspējas, eksporta veicināšanas un uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumi,** uzsvāru liekot uz Eiropas Savienības struktūrfondu programmu īstenošanu un valsts atbalstu uzņēmējiem;
- **ilgtspējīgas, drošas un ekonomiski pamatotas ilgtermiņa enerģētikas politikas izstrāde.**

1.4. Padotībā esošās iestādes un kapitālsabiedrības, kurās Ekonomikas ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja

Ekonomikas ministrijas **padotībā esošās iestādes** īsteno valsts politiku un normatīvo aktu prasības tām nodotās kompetences jomās. Ekonomikas ministrijas padotībā ir šādas valsts pārvaldes iestādes:

- valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” (LIAA) (ar 2013.gada 1.janvāri pārveidota par tiešās valsts pārvaldes iestādi);
- Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) (ar 2013.gada 1.janvāri pārveidota par tiešās valsts pārvaldes iestādi);
- Centrālā statistikas pārvalde (CSP);
- Konkurences padome (KP);
- Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC);

Ministrijas padotībā esošo iestāžu publiskie pārskati atrodami iestāžu tīmekļa vietnēs.

Ministrija ir **valsts kapitāla daļu turētāja** šādās kapitālsabiedrībās:

- valsts akciju sabiedrībā „Privatizācijas aģentūra” (PA) (100 %);
- akciju sabiedrībā „Latvenergo” (100 %);
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Garantiju aģentūra” (LGA) (100 %);
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” (SAMC) (100 %);
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs” (LNMC) (100 %);
- akciju sabiedrībā „Rīgas siltums” (48,995 %);
- akciju sabiedrībā „Latvijas gāze” (0,00029 %).

2. Finanšu resursi un ministrijas 2012.gada darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Ekonomikas ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2011. un 2012.gadā, latos

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2011.gadā (faktiskā izpilde)	2012.gadā	
			apstiprināts	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	369 749 087	96 676 204	85 147 243
1.1.	dotācijas	367 924 750	95 549 177	84 071 848
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 136 165	1 002 466	987 364
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	688 172	124 561	88 031
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	82 066 969	97 235 959	85 525 344
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	79 109 878	88 408 986	80 597 596
2.1.1.	kārtējie izdevumi	31 810 263	42 047 244	38 659 074
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	42 874 720	41 794 668	38 345 576
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	305 056	267 800	162 817
2.1.4.	uzturēšanas izdevumu transferti	4 119 839	4 299 274	3 430 129
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	2 957 091	8 826 973	4 927 748

Ekonomikas ministrijas valsts budžeta izdevumi 2011. un 2012.gadā sadalījumā pa budžeta programmām, latos

Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2011 faktiski izpildīts	2012 faktiski izpildīts
	Kopā	82 066 969	85 525 344
24.00.00	Statistiskās informācijas nodrošināšana	9 913 765	5 457 384
25.00.00	Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana	459 568	377 354
26.00.00	Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība	3 860 604	1 777 873

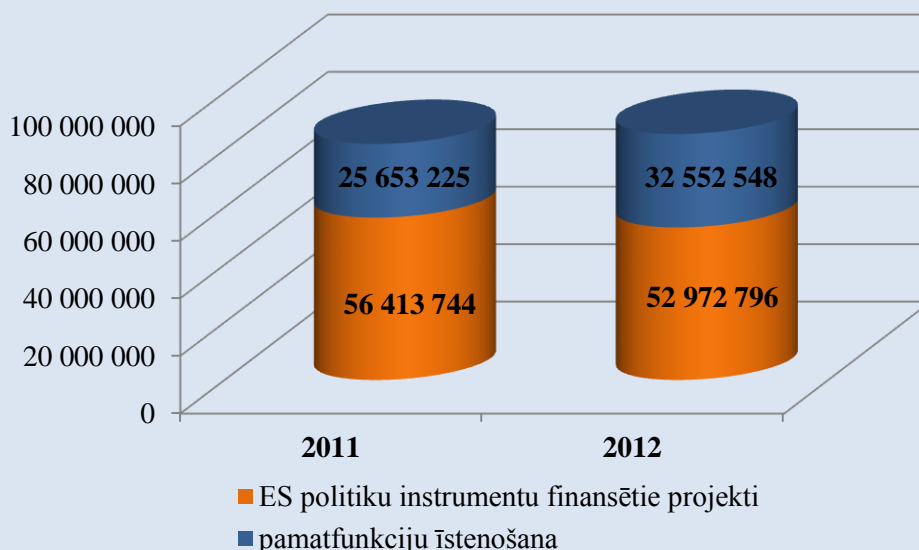

Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2011 faktiski izpildīts	2012 faktiski izpildīts
26.01.00	<i>Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība</i>	912 388	902 976
26.02.00	<i>Konkurences politikas ieviešana</i>	490 138	610 543
26.03.00	<i>Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana</i>	2 221 324	-
26.04.00	<i>Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana</i>	236 754	264 354
27.00.00	Valsts atbalsta politikas ieviešana	732 103	725 845
27.01.00	<i>Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana</i>	732 103	725 845
28.00.00	Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana	1 589 626	1 780 723
29.00.00	Enerģētikas politika	5 788 098	18 928 529
30.00.00	Tūrisma politikas ieviešana	327 063	435 330
31.00.00	Nozares politiku veidošana un vadība	2 982 398	3 004 517
60.00.00	Eiropas komunikāciju tīklu projektu un pasākumu īstenošana	309 288	-
60.02.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Kopienas atbalsta Eiropas komunikāciju tīkliem finansējumu (2007-2013)</i>	300 682	-
60.06.00	<i>Eiropas komunikāciju tīklu projekti</i>	8 606	-
61.00.00	Kohēzijas fonda (KF) projektu un pasākumu īstenošana	7 878 965	8 951 387
61.06.00	<i>Kohēzijas fonda projekti (2007-2013)</i>	7 878 965	8 951 387
62.00.00	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana	43 256 443	37 039 610
62.02.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu (2007-2013)</i>	2 983 043	3 107 776
62.06.00	<i>Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007-2013)</i>	40 273 400	33 931 834
63.00.00	Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana	1 824 892	4 466 954
63.06.00	<i>Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007-2013)</i>	1 824 892	4 466 954
67.00.00	Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana	1 086 968	866 480
67.02.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Kopienas iniciatīvu finansējumu (2007-2013)</i>	53 421	13 122
67.06.00	<i>Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti</i>	1 033 547	853 358
69.00.00	3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana	158 162	129 554
69.02.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu</i>	65 330	33 526

Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2011 faktiski izpildīts	2012 faktiski izpildīts
69.06.00	3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti	92 832	96 028
70.00.00	Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	1 353 617	1 508 088
70.05.00	Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai (2007-2013)	1 353 617	1 508 088
71.00.00	Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	545 409	10 723
71.06.00	Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti	545 409	10 723
99.00.00	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	-	64 993

Ekonomikas ministrijas valsts pamatbudžeta faktiskie izdevumi 2012.gadā ir 85,5 milj. latu jeb 88% no plānotā. Pārskata periodā netika apgūti 11,7 milj. latu, no tiem 10,9 milj. latu – Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanā.

EM valsts budžeta faktiskie izdevumi 2011.-2012.gadā, latos

Salīdzinot ar 2011.gadu Ekonomikas ministrijas valsts pamatbudžeta izdevumi 2012.gadā ir pieauguši par 3,5 milj. latu jeb 4%. Izdevumi pamatfunkciju īstenošanai palielinājušies par 6,9 milj. latu, kas galvenokārt saistīts ar naftas produktu rezervju uzturēšanu, jo, atbilstoši Enerģētikas likuma 72.pantam, 2012.gadā turpināta valsts naftas produktu rezervju izveide, lai valsts mēroga enerģētiskās krīzes izsludināšanas gadījumā tiktu

nodrošināta apgāde ar naftas produktiem. Savukārt, Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanas izdevumi salīdzinājumā ar 2011.gadu samazinājušies par 3,4 milj. latu, jo ir pabeigts Eiropas Kopienas atbalsta Eiropas komunikāciju tīkliem projekts „Latvijas ģeoloģiskā potenciāla izmantošanas iespēju izpēte gāzes krātuvju iespējamai izveidei Latvijā” un veikti grozījumi Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektos atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.

2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultātīvo rādītāju izpildes analīze

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 27.01.00 „Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana”, 70.05.00 „Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai (2007–2013)”

Programmu īstenošanas rezultāti ir atspoguļoti arī atbilstošo darbības virzienu budžeta programmu aprakstos, sadaļā „Pakalpojumi”, „Komunikācija ar sabiedrību”

Ekonomikas ministrijas kompetencē esošo politikas jomu attīstības un normatīvā regulējuma nodrošināšanai 2012.gadā sagatavoti 259 Ministru kabinetā izskatāmo dokumentu projekti.

2.2.1. Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošana

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”

Sekmējot Latvijas ekonomikas ilgtspējīgu tālāko izaugsmi, izstrādātas un 2012.gada aprīlī publicētas **Nacionālās industriālās politikas (NIP) vadlīnijas**. Nacionālās industriālās politikas mērķis ir veicināt ekonomikas strukturālās izmaiņas par labu preču un pakalpojumu ar augstāku pievienoto vērtību ražošanai, t.sk. rūpniecības lomas palielināšanai, rūpniecības un pakalpojumu modernizācijai un eksporta komplicētībai. Atbilstoši NIP izstrādes plānam, veikta datu makroanalīze un pirmo reizi arī mikroanalīze, īstenots plašs dialogs ar nozaru asociācijām un individuāliem uzņēmumiem, kā arī pasaules līmeņa ekonomikas ekspertiem, identificējot Latvijas uzņēmēju priekšrocības un attīstību kavējošos šķēršļus, kas kalpo par pamatu valsts atbalsta instrumentu izstrādei, kā arī nākamā Eiropas Savienības struktūrfondu plānošanas perioda prioritātēm uzņēmējdarbības atbalsta jomā (vairāk informācijas – <http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30765>). Pamatojoties uz NIP vadlīnijām, sagatavoti arī konkrēti pilotprojekti, piemēram, programma zaļās ražošanas attīstībai Latvijā ar 8 milj. latu finansējumu, izaugsmes kapitāla instruments ar 28 milj. latu finansējumu, ar Eiropas Komisiju tiek saskaņota programma ražošanas telpu renovācijai reģionos 12 milj. latu apmērā. Tāpat, saskaņā ar NIP uzstādījumiem, pārskata periodā sagatavoti priekšlikumi darbaspēka nodokļu reformas plānam un 2013.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”, kas paredz pakāpeniski, līdz 2015.gada 31.decembrim, samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa pamatlīkmi no 25% līdz 20%.

„**Eiropa 2020**” stratēģijas īstenošanas un Eiropas semestra ietvaros sagatavots 2012.gada **Progresā ziņojums par Latvijas nacionālās reformu programmas „Eiropa 2020” stratēģijas kontekstā īstenošanu** (apstiprināts Ministru kabinetā 2012.gada 27.aprīlī un iesniegts Eiropas Komisijā 2012.gada 28.aprīlī). Ziņojumā aktualizēts Latvijas Nacionālajā reformu programmā atspoguļotais vidēja termiņa makroekonomiskais scenārijs, sniegta informācija par progresu Eiropas Savienības Padomes rekomendāciju un *Euro Plus* pakta

izpildē, kā arī virzību un pasākumiem vēršiem uz Latvijas kvantitatīvo mērķu 2020.gadam „Eiropa 2020” stratēģijas kontekstā sasniegšanu.

Pārskata periodā veikta Latvijas ekonomiskās situācijas analīze un prognozētas ekonomikas attīstības perspektīvas, sagatavojot **Ziņojumus par Latvijas tautsaimniecības attīstību, Informatīvos ziņojumus par makroekonomisko situāciju valstī**, ceturkšņa biļetenus **Latvijas tautsaimniecība: Makroekonomiskais apskats** (ziņojumi ir pieejami ministrijas mājaslapā www.em.gov.lv, sadaļā „Tautsaimniecības attīstība”).

Sagatavots un 2012.gada jūnijā iesniegts Ministru kabinetā **Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm**, raksturojot esošo situāciju darba tirgū un iekļaujot vidēja termiņa darba tirgus prognozes laika periodam līdz 2020.gadam un ilgtermiņa darba tirgus prognozes līdz 2030.gadam. Ekonomikas ministrijas darba tirgus prognozes ir viens no instrumentiem, kas ļauj priekšlaicīgi paredzēt darba tirgus neatbilstību veidošanos nākotnē. Tās parāda iespējamās darba tirgus attīstības tendences un iespējamos riskus, saglabājoties esošai izglītības sistēmai un izglītības piedāvājuma struktūrai. Prognozes ir viens no posmiem darbaspēka piedāvājuma pielāgošanas procesā. Tā ir kvantitatīva bāze tālākām diskusijām starp nodarbinātības, izglītības un strukturpolitikas veidotājiem, sociālajiem partneriem, zinātniekiem un citām iesaistītām pusēm, lai savlaicīgi sagatavotos un pielāgotos sagaidāmajām strukturālajām izmaiņām tautsaimniecībā (ziņojums ir pieejams ministrijas mājaslapā www.em.gov.lv, sadaļā „Tautsaimniecības attīstība”).

Tiek turpināta arī ESF līdzfinansētā projekta **Darba tirgus pieprasījuma vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozēšanas sistēmas attīstība** īstenošana. Projekta mērķis ir līdz 2013.gada beigām attīstīt efektīvu darba tirgus pieprasījuma prognozēšanas sistēmu un pilnveidot prognozēšanas metodoloģiju. Projekta galvenie īstenošanas virzieni ir darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēšanas instrumentārija pilnveide, kā arī aptaujas un pētījumi darba tirgus jomā.

Sagatavots **Informatīvais ziņojums par priekšlikumiem reemigrācijas atbalsta pasākumiem** (izskatīts Ministru kabinetā 2013.gada 29.janvārī), kurā piedāvāti konkrēti atbalsta pasākumu virzieni tiem iedzīvotājiem, kas iepriekšējos gados dažādu iemeslu dēļ ir emigrējuši no valsts, kuri būtu gatavi atgriezties, lai dzīvotu un strādātu Latvijā, un viņu ģimenes locekļiem.

2.2.2. Statistiskās informācijas nodrošināšana

Budžeta programma 24.00.00 „Statistiskās informācijas nodrošināšana”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”

Pārskata periodā, izpildot Valsts statistiskās informācijas programmā 2012.gadam paredzētos darbus, iekšzemes un ārvalstu datu lietotāji tika nodrošināti ar statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem. Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) speciālisti turpināja darbu arī Eiropas Savienības politikas statistikas nozarē veidošanā, normatīvā regulējuma izstrādē, aizstāvēja Latvijas nacionālās intereses statistikas jomā, koordinējot un sagatavojot viedokļus par dažādiem Eurostat un citu Eiropas Savienības institūciju darba grupās izskatāmajiem jautājumiem statistikas nozares kompetences ietvaros.

Pārskata periodā turpināta 2011.gada **Tautas skaitīšanā** iegūto datu apstrāde, galvenos provizoriskos rezultātus CSP paziņoja 2012.gada 18.janvārī, bet 2012.gada 30.martā CSP mājaslapā publicēti pirmie gala dati – Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju dzimuma un vecuma

sastāvs 2011.gada 1.martā. Pārskata gadā publicēti dati pašvaldību griezumā par iedzīvotāju skaitu, sadalījumu pēc dzimuma, vecuma, pēc to dzimšanas valsts un valstiskās piederības, pēc juridiskā ģimenes stāvokļa, pēc augstākā pabeigtā izglītības līmeņa, pēc ekonomiskās aktivitātes statusa, pēc saimnieciskās darbības veida (nozares) un profesijas/amata pamatdarbā nodarbinātajām personām no

15 gadu vecuma, pēc mājās pārsvarā lietotās valodas un pēc latviešu valodas paveida – latgaliešu valodas lietošanas ikdienā, kā arī par skolas apmeklējumu vai skolas neapmeklēšanas iemesliem 7 līdz 17 gadus vecu personu vidū, kurām nav pamatizglītības. Kopumā pašvaldībām bija pieejama statistiskā informācija par valsts iedzīvotājiem administratīvo teritoriju griezumā 10,5 tūkst. rādītāju apjomā (vairāk informācijas – <http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/tautas-skaitisana-28290.html>). Izveidota darba grupa priekšlikumu izstrādei nākamās tautas skaitīšanas organizēšanas pilnveidošanai, lai 2021.gada tautas skaitīšanā visu nepieciešamo informāciju iegūtu no administratīvajiem reģistriem un citām datubāzēm, atsakoties no iedzīvotāju aptaujas internetā vai viņu dzīvesvietās (informatīvais ziņojums *Par nākamās, 2021.gada tautas skaitīšanas sagatavošanas pilnveidošanu* izskatīts Ministru kabinetā 2013.gada 16.aprīlī).

CSP datubāzēs 2012.gada beigās bija pieejami **740 miljoni statistisko rādītāju**, lielākais publicēto rādītāju skaits ir ārējās tirdzniecības datiem (735 milj.), tautas skaitīšanas rezultātiem (1,5 milj.) un statistiskā uzņēmumu reģistra datiem (1,2 milj.). Turpinājās darbs pie biznesa pakalpojumu cenu indeksu attīstības. Salīdzinot ar 2011.gadu, datubāzēs lietotājiem pieejamo NACE 2.red. nozaru skaits ir būtiski pieaudzis, sasniedzot 15 nozares. Statistikas datubāzēs populārākās tēmas latviešu valodā bija demogrāfiskā statistika, iekšzemes kopprodukts un tautas skaitīšanas rezultāti. Salīdzinot ar 2011.gadu, veikto darbību skaits statistikas datubāzēs ir palielinājies par 50%.

Lai CSP spētu nodrošināt kvalitatīvus un savlaicīgi publiski pieejamus statistikas datus, liela uzmanību tiek veltīta ērtākai un veiksmīgākai sadarbībai ar respondentiem. Praktiski visus statistikas pārskatus var iesniegt elektroniski. Respondenti atbalsta e-pārskata sistēmas lietošanu, un vairāk kā 80% pārskatu tiek iesniegti elektroniski. Nodrošinot vienu no CSP rīcības virzieniem – pilnveidot statistisko datu iegūšanas procesu ar mērķi paaugstināt saņemtās informācijas kvalitāti un samazināt respondentu noslodzi valsts statistisko pārskatu iesniegšanā, tiek izmantota dažādos reģistros un datubāzēs pieejamā informācija, tādējādi izslēdzot atkārtotas informācijas pieprasīšanu.

Sabiedrības informēšanai un domu apmaiņas veicināšanai notikušas trīs preses konferences (par tautas skaitīšanas provizoriskajiem rezultātiem, par iekšzemes kopprodukta apjomu) un publicēti 176 preses ziņojumi. Sagatavotas atbildes uz 1 679 statistiskās informācijas pieprasījumiem, visvairāk sagatavota informācija par ārējo tirdzniecību (148 pieprasījumi) un patēriņa cenām (94 pieprasījumi).

Programmas *Statistiskās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai* ietvaros pārskata periodā aktīvi bijuši 40 grantu projekti. Programmas mērķis ir attīstīt jaunu rādītāju iegūšanu, pilnveidot statistikas datu vākšanas un apstrādes metodoloģiju.

Plašāka informācija par CSP paveikto 2012.gadā iestādes mājaslapā <http://www.csb.gov.lv/par-mums/gada-parskats-27825.html>.

2.2.3. Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana, investīciju piesaiste un eksporta veicināšana, inovācijas attīstība

Budžeta programmas 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti

(2007–2013)”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”, 71.06.00 „Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti”, 99.00.00 „Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana

Mērķtiecīgas reformas un cieša sadarbība ar uzņēmējiem Pasaules Bankas *Doing Business* 2013 pētījumā ļāvusi Latvijai sasniegt augstus rezultātus, 185 valstu konkurencē Latvija ierindota augstajā **25.vietā**. Uzņēmējiem labvēlīgas vides novērtējumā **Latvija atrodas 8.vietā Eiropas Savienības dalībvalstu vidū**, novērtējumā piekāpjoties tikai Dānijai, Apvienotajai Karalistei, Īrijai, Somijai, Zviedrijai, Vācijai un Igaunijai.

Doing Business 2013 pētījumā Latvija ir iekļauta kā **labās prakses piemērs uzņēmējdarbības vides sakārtošanā**. Pētījumā ir atzīts, ka valsts pārvaldes mērķtiecīgu uzdevumu rezultātā Latvijā piecpadsmit gadu laikā ir nodrošināts nepārtraukts reformu cikls, pateicoties tam ieguvēji ir Latvijas ekonomika un uzņēmēji. Veikti būtiski uzlabojumi visās *Doing Business* apskatītajās jomās, turklāt Latvija to ir spējusi panākt, veicot ievērojamas reformas ekonomikas un finanšu krīzes situācijā. Pasaules Banka norāda, ka pateicoties reformām un valsts pārvaldes korporatīvās pārvaldības principu stiprināšanai, Latvija ir palielinājusi investoru uzticamību un kopējo tirgus stabilitāti.

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanai izstrādāts ***Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāns 2012.gadam*** (Ministru kabineta 2012.gada 18.aprīļa rīkojums Nr.178), būtiskākās reformas:

- uzņēmējdarbības uzsākšanā: 2012.gada 29.novembrī Latvijā ir ieviesta uzņēmumu elektroniskā dibināšana portālā www.latvija.lv un nodrošināta atvieglojumu turpināšana mikrouzņēmumiem par pamatkapitāla palielināšanu saistīto ierakstu izdarīšanu Komercreģistrā;
- investoru tiesību aizsardzībā: 2012.gada 10.jūlijā stājušies spēkā grozījumi Komerclikumā, Finanšu instrumentu tirgus likumā un Gada pārskatu likumā, kas paredz valdes, padomes locekļu un dalībnieku interešu konfliktu novēršanu darījumu slēgšanā, tādējādi uzlabojot tiesisko regulējumu investoru aizsardzībā;
- nekustamā īpašuma reģistrācijā: izstrādāts regulējums vienas pieturas aģentūras principa ieviešanai īpašuma datu reģistrēšanā un īpašumtiesību nostiprināšanā. Minētā principa ieviešanai izstrādāti grozījumi Zemesgrāmatu likumā, Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā un Likumā par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā (likumprojekti izskatīti Ministru kabineta komitejas sēdē 2012.gada 26.novembrī);
- līgumsaistību izpildē: izstrādāti grozījumi Civilprocesa likumā, kas paredz speciālu tiesvedības kārtību lietās par kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem, kā arī paredz speciālo tiesvedības kārtību ar pirmo instanci un kasācijas instanci – rajona (pilsētas) tiesu. 2012.gada 13.septembrī grozījumi Civilprocesa likumā Saeimā pieņemti 2.lasījumā (grozījumi stājušies spēkā 2013.gada 22.maijā);
- e-pakalpojumos ieviesta *eKase* – valsts pārvaldes iestādes vairs nepieprasa uzņēmējus sniegt izziņu kā apliecinājumu par maksas pakalpojumu, valsts nodevu, kā arī nodokļu maksājumiem. Pilnveidotā *eKases* sistēma ir ieviesta ar 2012.gada 18.maiju.

Uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti

Sniedzot atbalstu komersantiem par **nozīmīgu investīciju projektu īstenošanu**, Ekonomikas ministrija nodrošināja lielo investīciju projektu dokumentācijas izvērtēšanu un attiecīga lēmuma projekta iesniegšanu Ministru kabinetā. Kopš iniciatīvas uzsākšanas līdz

2012.gada beigām Ministru kabinetā ir atbalstīti pieci lielo investīciju projekti par kopējo ieguldījumu summu 32,2 milj. latu: AS „Dobeles dzirnavnieks” ar ieguldījumu apjomu – 7,92 milj. latu; SIA „Baltic Crystal” ar ieguldījumu apjomu – 6,97 milj. latu; AS „Tērvetes AL” ar ieguldījumu apjomu – 3,98 milj. latu; SIA „AKG Thermotechnik Lettland” ar ieguldījumu apjomu – 6,94 milj. latu; SIA „METALLEKS” ar ieguldījumu apjomu – 6,4 milj. latu.

Pārskata periodā nodrošināta aktivitātes *Augstas pievienotās vērtības investīcijas* projektu iesniegumu atlasē 2.kārtas izsludināšana un noslēgšana. Kārtas ietvaros uzsākta 16 lielu ražošanas modernizācijas projektu īstenošana 97 milj. latu apmērā.

Biznesa inkubatoru projekta ietvaros tiek atbalstīta desmit biznesa inkubatoru operatoru darbība, kur pārskata periodā pakalpojumus saņēmuši 535 komersanti un tajos ir nodrošinātas 1251 darba vietas (saglabātas vai no jauna radītas).

Vienlaikus, Latvijas komersantiem sniegts atbalsts līdzšinējo Eiropas Savienības fondu aktivitāšu ietvaros *dalībai starptautiskās izstādēs, darbinieku apmācībām, jaunu uzņēmumu radīšanai, jauniešu biznesa plānu konkursiem*, kā arī sniedzot finanšu instrumentu atbalstu – *kredīti ar atvieglotiem nosacījumiem, kredītu un eksporta garantijas, riska kapitāla investīcijas*. Plašāk par pieejamo atbalstu un īstenojamajām aktivitātēm Ekonomikas ministrijas (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30118>), Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (www.liaa.gov.lv) un SIA „Latvijas Garantiju aģentūra” (www.lga.lv) mājaslapā.

Investīciju piesaiste un eksporta veicināšana

Īstenojot *Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes 2010.–2016.gadam*, **ārvalstu tiešo investīciju piesaistes (POLARIS) procesa** ietvaros noslēgti 12 līgumi ar privāto investīciju projektu turētājiem par investīciju piesaisti, atbalsts priekšizpētei sniegts kopumā 15 investīciju projektiem, noslēgti līgumi ar 12 izpētes institūcijām, darbā ar zinātniskajām institūcijām, universitātēm, institūtiem un tehnoloģiju pārneses kontaktpunktiem apkopoti zinātniskie projekti, desmit no tiem veikta tirgus izpēte, bet deviņas idejas tika prezentētas kontaktbiržā zinātniekiem, izgudrotājiem, potenciālajiem investoriem un biznesa projektu attīstītājiem.

Zinātnisko institūciju sasniegumi publicēti inovāciju portālā, sadaļā *Zinātnisko institūciju sasniegumi 2012.gadā* (plašāk – <http://www.innovativelatvia.lv/zinatniekiem/petnieciba-un-zinatniska-darbiba-latvija/zinatnisko-instituciju-sasnigumi-2012-gada>).

Sadarbībā ar pašvaldībām noorganizētas tikšanās ar Rēzeknes, Daugavpils, Aizkraukles, Alūksnes, Saldus, Rīgas, Kuldīgas, Viļānu, Ogres, Cēsu, Durbes un Madonas pašvaldību pārstāvjiem, kā arī ar Jēkabpils, Jelgavas un Valmieras pilsētu domes pārstāvjiem. Tikšanās laikā prezentēts POLARIS process, kā arī pārrunātas sadarbības iespējas ārvalstu investoru piesaistei.

Pārskata periodā Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) veiksmīgi nodrošinājusi *ienākošo investīciju projektu apkalpošanu* – ir apstrādāti 408 investīciju informācijas pieprasījumi, proaktīvi sagatavoti 130 investīciju piedāvājumi, LIAA pārstāvēniecībā noorganizētas vizītes/ tikšanās pie 100 potenciāliem investoriem, noorganizētas 122 potenciālo investoru vizītes/ tikšanās Latvijā un strādāts ar 90 potenciālo investīciju projektiem. Gandrīz divas trešdaļas (61%) investīciju projektu ir koncentrēti uz investīcijām ražošanā, no tiem 29% ir metālapstrādes un elektronikas nozares projekti. Visvairāk Latviju vērtē potenciālie investori no Krievijas un Norvēģijas (12% no katras valsts), kam seko investori no Lielbritānijas, ASV un Zviedrijas (10%, 9% un 8% attiecīgi), kā arī Vācijas un Nīderlandes (7% no katras valsts). Minēto darbību rezultātā 15 projektos ir pieņemts lēmums par to īstenošanu Latvijā.

2012.gada novembrī sadarbībā ar organizāciju *Horasis* Rīgā noorganizēts starptautisks biznesa forums *Global China Business Meeting 2012*, kurā kopumā piedalījās 441 dalībnieks no 35 valstīm. Ikgadējais Starptautiskais Ķīnas uzņēmējdarbības forums ir augstākā līmeņa Ķīnas uzņēmēju un to ārvalstu sadarbības partneru forums, kura galvenais mērķis bija radīt iespēju tikties augsta līmeņa amatpersonām un uzņēmējiem no dažādām pasaules valstīm. Paralēli forumam Ministru prezidentam un ekonomikas ministram tika organizētas arī individuālās tikšanās ar Ķīnas un citu valstu uzņēmējiem. LIAA un Latvijas Ārējā ekonomiskā pārstāvniecība Ķīnā aktīvi strādā ar foruma laikā identificētajiem potenciālajiem sadarbības partneriem.

Pārskata periodā LIAA noorganizēja 111 uzņēmumu dalību 16 nacionālajos standos starptautiskajās izstādēs ārvalstīs, sniegts atbalsts arī 50 uzņēmumu dalībai 28 izstādēs ar individuāliem stendiem vai nozaru asociāciju stendiem. Sniegta vairāk kā 2600 konsultāciju ar eksportu saistītos jautājumos (konsultācijas par ārējiem tirgiem, biznesa partneru meklēšana, eksporta nosacījumi u.c.). Noorganizētas 33 dažādu nozaru un apjoma tirdzniecības misijas, kurās kopā piedalījušies 305 uzņēmēji. Apjomīgākā un nozīmīgāka Latvijas uzņēmumu vizīte ārvalstīs noritēja Ministru prezidenta vizītes Azerbaidžānā ietvaros 2012.gada 27.-30.novembrī. Biznesa delegācijā piedalījās 86 Latvijas vadošie uzņēmēji, pārstāvot izglītības, finanšu, informācijas tehnoloģiju, kokapstrādes, transporta un loģistikas, būvniecības un nekustamā īpašuma, metālapstrādes, pārtikas ražošanas, medicīnas pakalpojumu, tūrismu un citas jomas. Tika īstenots biznesa forums un kontaktbirža, kā arī individuālās un grupas tikšanās. Īstenots projekts *Latvijas dienas Azerbaidžānā „Latviyani Duyun”*, kura ietvaros tika noorganizēta Latvijas produktu nedēļa, prezentējot un novadot Latvijas uzņēmumu produkcijas degustācijas.

Uzņēmumi aktīvi turpina izmantot valsts atbalstu, lai piedalītos LIAA organizētajos eksporta un ārējās tirdzniecības semināros, tā 2012.gadā noorganizēti 34 semināri, tos kopumā apmeklējuši vairāk kā 2300 dalībnieku. Noorganizētas divas uzņēmēju kontaktbiržas ar LIAA Ārējo ekonomisko pārstāvniecību vadītājiem un Eiropas Biznesa atbalsta tīkla (EEN) Latvijā darbiniekiem. Uzņēmēji uzzināja par eksporta iespējām prioritārajos ārvalstu tirgos, pasākumos kopumā piedalījās 444 dalībnieki. Gads tika noslēgts ar *Biznesa forumu*, kura laikā interesenti ieguva informāciju par dažādiem atbalsta veidiem uzņēmējdarbības veicināšanai un konkurētspējas celšanai, tika diskutēts par pastāvošo globālo konkurenci un tās lomu uzņēmējdarbībā, kā arī par inovatīvu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un sociālo mediju radītajām priekšrocībām uzņēmuma attīstībai. Notika ārvalstu un Latvijas lektoru prezentācijas un paneldiskusijas par globālās konkurences ietekmi uz ārvalstu tiešajām investīcijām uzņēmējdarbības perspektīvā, zīmolvedības nozīmi, izejot starptautiskos tirgos, uz vērtībām balstītu uzņēmējdarbību, kā arī par Eiropas Savienības fondu finansējuma izmantošanu uzņēmuma attīstības nodrošināšanai.

Ar svinīgu noslēguma pasākumu 2012.gada 19.decembrī noslēdzās *Eksporta un Inovācijas balva 2012*. Konkursam tika saņemti 114 pieteikumi četrās kategorijās: *Eksportspējīgākais komersants* (lielo un vidējo komercsabiedrību grupā 1.vieta – SIA „GroGlass”, mazo komercsabiedrību grupā 1.vieta – SIA „Zabbix”), *Inovatīvākais produkts* (1.vieta – SIA „Tilde”, mašintulkošanas tehnoloģija „LetsMT!”), *Importa aizstājējprodukts* (1.vieta – AS „Dobeles Dzirnavnīeks”, pasta „Presto” un „Dobeles Dzirnavnīeks”) un *Rūpnieciskais dizains* (1.vieta – SIA „Rīgas Krēslu fabrika”, ķebļītis „Bloom”). SIA „Mikrotīkls” tika piešķirts tituls *Eksporta čempions*.

Visi eksporta pakalpojumi uzņēmumiem tiek sniegti ciešā sadarbībā ar 13 Latvijas ārējām ekonomiskajām pārstāvniecībām ārvalstīs – Vācijā, Polijā, Lielbritānijā, Francijā, Dānijā, Nīderlandē, Japānā, Zviedrijā, Krievijā, Norvēģijā, Lietuvā, Ukrainā, Ķīnā. Gada nogalē veiksmīgi noslēdzās konkurss uz jaunās pārstāvniecības Baltkrievijā vadītāja amatu, līdz ar to 2013.gadā savu darbu uzsāks Latvijas Ārējā ekonomiskā pārstāvniecība Baltkrievijā.

2012.gada 26.jūnijā Ministru kabinets atbalstīja iniciatīvu nākamajā *World Expo 2015* izstādē Latvijas ekspozīciju veltīt mākslīgās ekosistēmas pilnveidošanai, izstādes apmeklētāju uzmanības piesaistīšanai izmantojot medus un biškopības piemēru. Latvijas ekspozīcijas izvēlētais tēmas moto ir *Dzīvības drava* (jeb *Apiary of life*). Kā ekosistēmas paraugs ir izvēlēta bišu drava, jo trīs no tās sastāvdaļām ir būtiskas cilvēces sekmīgai tālākai pastāvēšanai: bites, ūdens un cilvēks. Izvēlētais moto ir pietiekami plašs un ietilpīgs, kas sniegs iespēju prezentēt Latvijas zinātnieku un ražotāju sasniegumus un jaunās tehnoloģijas visas pārtikas nozares plašumā, arī paplašinoties uz pārtikas produktu izmantošanu arī veselības kopšanai un farmācijai, neaprobežojoties tikai ar biškopības produktiem. Tāpat koncepcija sasaucas ar izstādes apakštēmu par „pārtiku labākam dzīvesveidam”, kura ļauj Latvijai prezentēties kā tādu produktu izcelsmes valstij, kuri ražoti tīrā un nepiesārņotā vidē, un kā eko-tūrisma galamērķim.

Inovācijas veicināšana

2012.gadā turpināta *Inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programmas* īstenošana, kuras mērķis ir informēt un iedrošināt pēc iespējas plašāku sabiedrības daļu uzsākt uzņēmējdarbību, celt uzņēmējdarbības prestižu sabiedrības acīs, sekmēt sabiedrības izpratni par inovācijas lomu konkurētspējas veicināšanā, kā arī informēt sabiedrību par norisēm

saistībā ar inovācijām un to potenciālu, tādējādi iedrošinot pievērsties inovatīvu risinājumu izstrādei un pielietošanai. Programmas ietvaros LIAA noorganizēja inovatīvo biznesa ideju konkursu *Ideju kauss*, apmācību kursu ciklu *Uzņēmējs 5 dienās*, praktisko semināru ciklu ideju autoriem, pasākumu ciklu *Tehniskās jaunrades dienas*, seminārus *Inovācijas rosināšanai un tuvināšanai tirgum*, īstenota *Mentoringa programma*, uzņēmējdarbību veicinoša televīzijas raidījuma *Firmas noslēpums* filmēšana u.c. pasākumi. 2012.gada 1.marta darbību uzsāka inovāciju portāls www.innovativelatvia.lv.

Turpināts sniegt finansiālo atbalstu komersantu projektiem programmās *Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde* un *Jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešana ražošanā*, 2012.gadā noslēdzot 206 līgumus par kopējo Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumu 37,4 milj. latu. Līdz 2012.gada beigām ir pabeigti 165 projekti par kopējo finansējumu 21,5 milj. latu. Lai sekmētu zinātnieku un komersantu sadarbību kopīgu liela mēroga rūpniecisko pētījumu veikšanai un jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei turpināta *Kompetences centru atbalsta programmas* īstenošana, atbalstu sniedzot sešu kompetences centru darbības nodrošināšanai. Kompetences centros kopumā ir iesaistīti vismaz 72 uzņēmumi un 17 zinātniskās institūcijas.

Sniegts atbalsts astoņu *Tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu* darbībai augstskolās. 2012.gadā sagatavoti 122 pētniecības projektu rezultātu komercializācijas piedāvājumi, iesniegti 42 pieteikumi patentu reģistrācijai Latvijā un četri starptautiskie patentu pieteikumi, kā arī noslēgts 71 komersantu un zinātnieku sadarbības līgums.

2012.gada septembrī LIAA noslēdza līgumus par 11 klasteru projektu īstenošanu Eiropas Savienības fondu līdzfinansētās *Klasteru programmas* ietvaros. Izveidoto klasteru mērķis ir stiprināt sadarbību starp dažādu profilu vienas nozares uzņēmumiem un ar tiem saistītajām organizācijām. Klasteros kopumā apvienojušies vairāk kā 350 uzņēmumu, augstskolu, zinātniskās pētniecības iestāžu, nevalstisko organizāciju un pašvaldību.

2012.gada nogalē tika uzsākta projektu pieņemšana *Mikro, mazo un vidējo komersantu jaunu produktu un tehnoloģiju attīstības programmā* ar mērķi veicināt mikro (sīko), mazo un vidējo uzņēmumu inovācijas, jaunu produktu vai tehnoloģiju attīstības, tehnoloģiju pārneses konkurētspējas stiprināšanas aktivitātes. Plānots, ka kopumā programmā tiks atbalstīti vismaz 200 mikro, mazie un vidējie uzņēmumi.

Norvēģijas Ārlietu ministrija 2012.gadā apstiprināja Norvēģijas finanšu instrumenta programmu **Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā** un tika uzsākts darbu pie programmas ieviešanas. Programmas ietvaros paredzēts izveidot Tehnoloģiju inkubatoru, kas sniegs atbalstu inovatīvu biznesa ideju attīstībai, un īstenot atklātu projektu iesniegumu konkursu, lai uzņēmējiem sniegtu atbalstu iekārtu iegādei, kas palīdz samazināt atkritumu un emisiju veidošanos un veicina videi draudzīgu risinājumu ieviešanu ražošanas procesā. Programmas ietvaros paredzēto aktivitāšu īstenošana tiks uzsākta 2013.gada otrajā pusē.

Pārskata periodā īstenoti arī **radošo industriju atbalsta pasākumi** – organizēta dizaina un interjera priekšmetu ražotāju tirdzniecības misija uz Viļņu (Lietuva), nodrošināta sešu uzņēmumu dalība izstādē *Interior Lifestyle Tokyo 2012* Tokijā (Japāna), noorganizēti starpnozaru sadarbības pasākumi (kontaktbiržas, radošo industriju pārstāvju vizītes ražošanas uzņēmumos), īstenoti radošās domāšanas semināri Latvijas reģionos ar ārvalstu lektoru piesaisti.

Plašāka informācija par LIAA paveikto 2012.gadā uzņēmējdarbības un eksporta veicināšanā, investīciju piesaistē un inovācijas attīstībā pieejama iestādes mājaslapā <http://www.liaa.gov.lv/lv/par-liaa/publiskais-parskats>.

2.2.4. Tūrisma nozares attīstība

Budžeta programmas 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 30.00.00 „Tūrisma politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”

Tūrisma nozares tālākas izaugsmes sekmēšanai, 2012.gadā sagatavoti un Saeimā apstiprināti grozījumi *Tūrisma likumā*, kas nosaka kūrorta kritērijus, kā arī kūrorta statusa piešķiršanas procesa pamatelementus. Bez tam, veiktie grozījumi *Tūrisma likumā*, daudz konkrētāk nosaka tūrisma aģenta atbildību par kompleksu tūrisma pakalpojumu piedāvāšanu un pārdošanu, paredzot, ka tūrisma aģents drīkst piedāvāt vai pārdot tikai tādu kompleksu tūrisma pakalpojumu, kas ir nodrošināts ar klientu iemaksātās naudas drošības garantiju. Par šī nosacījuma izpildi jebkuram interesantam ir iespēja pārliecināties Ekonomikas ministrijas uzturētajā **Tūrisma aģentu un tūrisma operatoru (TATO) datubāzē**, kas ir pieejama ministrijas mājaslapā <http://tato.em.gov.lv/>. 2012.gada laikā reģistrēti 87 jauni komersanti, kā arī nodrošināta regulāra informācijas atjaunošana.

Ministru kabinets 2012.gada 18.decembrī apstiprināja noteikumus Nr.905 **Kūrorta statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība**, kas nosaka kārtību, kādā pašvaldība iesniedz pieteikumu par kūrorta statusa piešķiršanu un sniedz pārskatu par teritorijas attīstības plānošanas dokumentos paredzēto kūrorta attīstību un vides kvalitātes rādītājiem. Kūrorta statuss kalpos par instrumentu, ar kura palīdzību pašvaldība varēs pārliecināt gan attiecīgās teritorijas tūrisma komersantus, gan potenciālos Latvijas un ārvalstu investorus, ka šajā teritorijā kūrortiestāžu darbība un veselības tūrisma pakalpojumi tiks attīstīti plānveidīgi un ilgtermiņā.

2012.gada 7.decembrī Ekonomikas ministrija un Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) pulcēja tūrisma nozares pārstāvjus uz gada nozīmīgāko pasākumu tūrisma nozarē – **Latvijas Tūrisma forumu 2012**. Īpaša uzmanība foruma ietvaros tika veltīta sadarbības veicināšanai nozares kopīgu konkurētspējīgu Latvijas tūrisma produktu izveidei. Forumā dalībnieki tika iepazīstināti ar Latvijas tūrisma mārketinga aktualitātēm, *Rīga 2014* plānotajiem pasākumiem, kā arī jaunāko pētījumu rezultātiem.

Latvijas Tūrisma foruma 2012 noslēgumā tika apbalvoti **Latvijas veiksmīgākie jaunie tūrisma produkti** šādās nomināciju kategorijās: *Gada jaunais kultūras tūrisma produkts* (1.vieta – Kurzemes vīna tūre, Kurzemes vīna darītavās Laucienā, Sabilē, Rendā, Kuldīgā, Aizputē, Durbē, Sieksātē; iesniedzējs – Kurzemes tūrisma asociācija), *Gada jaunais dabas tūrisma produkts* (1.vieta – velomaršruti *Ar velo pa Pārgauju un tuvāko apkārtni*; iesniedzējs – Juris Leimanis, Didzis Stūris (kempings *Apaļkalns*) un *Gada jaunais veselības tūrisma produkts* (1.vieta – veselības uzlabošanas programma *Ar basām kājām pēc veselības*; iesniedzējs – SIA „Meeting Tour Travel & SPA Consultants”). Piešķirta arī *speciālbalva* – SIA „Valguma pasaule” Baskāju takai par iniciatīvu veidot tūrisma produktu, ko var izmantot kompleksu tūrisma produktu veidošanā.

Pārskata periodā TAVA uzsāka **Latvijas tūrisma pakalpojumu kvalitātes sistēmas „Q-Latvia”** piešķiršanas procesu, pirmās kvalitātes zīmes 12 pretendentiem (tūrisma objektiem, tūrisma informācijas centriem un naktsmītņu pakalpojumu sniedzējiem) tika pasniegtas izstrādes *Balttour 2012* laikā, kopumā 2012.gadā piešķirtas 25 kvalitātes zīmes. „Q-Latvia” kvalitātes sistēmas ieviešana uzņēmumā ļauj ātri, lēti un pašu spēkiem, izmantojot Eiropā pārbaudītas metodes, padarīt savu pakalpojumu ievērojami pievilcīgāku klientiem. Kvalitātes zīmju saņēmēji atbilstoši sistēmas nosacījumiem sagatavoja un izvērtēja sava uzņēmuma darbību kvalitātes jomā un izstrādāja rīcības plānu, kas apliecina uzņēmuma veiktos un plānotos pasākumus kvalitātes nodrošināšanas jomā, kā arī saņēma

pozitīvu novērtējumu no t.s. *slepenā klienta*, kas vizītes laikā pakalpojumu vērtēja no klienta viedokļa.

Lai **veicinātu Latvijas tūrisma tēla atpazīstamību un popularizētu Latviju kā tūrisma galamērķi**, TAVA 2012.gadā: nodrošināja dalību astoņās starptautiskajās tūrisma izstādēs; īstenoja mārketinga un reklāmas aktivitātes septiņos mērķa tirgos (Japāna, Vācija, Somija, Zviedrija, Krievija, Igaunija un Lietuva); noorganizēja 23 ārvalstu plašsaziņas līdzekļu pārstāvju un tūroperoru vizītes uz Latviju; nodrošināja dalību darbseminārā un kontaktbiržā *Baltic Connecting 2012* (Viļņa, Lietuva), kura mērķis ir veicināt interesi par Baltijas valstu tūrisma piedāvājumu; īstenoja Latvijas tūrisma zīmola popularizēšanas un augstas pievienotās vērtības/ specializēto tūrisma produktu veicināšanas pasākumus; nodrošināja 17 veidu tūrisma informatīvo materiālu un 12 tūrisma ziņu apkārtrakstu (www.greetingsfromlatvia.lv) izdošanu. Uzturēts un pilnveidots Latvijas tūrisma valsts portāls www.latvia.travel, izstrādātas divas mobilās aplikācijas. Kopīgi ar sadarbības partneriem noorganizēti 12 apmācību pasākumi un četras infodienas Latvijas tūrisma nozares pārstāvjiem.

Lai veicinātu vietējā tūrisma attīstību, TAVA 2012.gada rudenī uzsāka kampaņu **Atklāj Latviju no jauna!** Vietējā tūrisma kampaņa ir plānota kā ilgtermiņa projekts un tās konceptuālo pamatu veido emocionāls aicinājums. Saskaņā ar statistikas datiem, Latvijas iedzīvotāji vairāk izvēlas apceļot savu valsti aktīvajā vasaras tūrisma sezonā. Kampaņas mērķis ir mainīt iedzīvotāju priekšstatus par ceļošanu un parādīt ceļošanas iespējas visa gada garumā – arī vēlā rudenī, ziemā un agrā pavasarī. Lai kampaņa uzrunātu ikvienu no mums personiskāk, tās komunikācijai TAVA izraudzījusies īpašas personības – labas gribas vēstnešus jeb Atklājējus. Atklājēji video īsfilmās

stāsta par pazīstamiem un varbūt ne tik zināmiem tūrisma objektiem un vietām mūsu valstī, kuras viņiem šķiet sevišķi pievilcīgas un ir tā vērtas, lai ieteiktu apmeklēt arī citiem.

Baltijas valstu tūrisma objektu popularizēšanai jau sesto gadu īstenots projekts ***Dižā Baltijas apceļošana***. 2012.gadā TAVA projektu īstenoja ar Eiropas Komisijas finansiālu atbalstu un sasaistē ar Eiropas Komisijas iniciatīvu ***Eiropas izcilākie tūristu galamērķi*** (EDEN), kas jau vairākus gadus Latvijā tiek organizēts, lai veicinātu ilgtspējīga un līdzsvarota tūrisma attīstību. Visi ***Dižajā Baltijas apceļošanā*** 2012.gadā iekļautie 30 objekti iepriekš bija EDEN konkursa uzvarētāji un kandidāti.

TAVA pārskata gadā sadarbībā ar Latvijas augstskolām un tirgus un socioloģisko pētījumu aģentūru *Latvijas fakti* veica **ārvalstu tūristu aptauju**, kuras rezultāti apliecināja uzņemtā kursa pareizību un atklāja nozares attīstībai noderīgus faktus. Piemēram, 75% visu aptaujas dalībnieku atzinuši, ka Latvijas popularizēšanai izvēlētais konceptuālais sauklis *Latvia. Best Enjoyed Slowly (Izbaudi Latviju nesteidzoties!)* atbilst gūtajiem iespaidiem, ceļojot pa Latviju. Izvēloties Latviju

savam ceļojumam, vairāk kā divām trešdaļām visu aptaujas dalībnieku nozīmīgākie bija četri faktori – drošība, vietējo iedzīvotāju atsaucība, kultūras mantojuma autentiskums, neskarta daba. Vērtējot savu ceļojumu pēc dažādiem kritērijiem, Vācijas un Krievijas tūristi visbiežāk bija apmierināti ar dabas baudīšanu, vietējo virtuvi un pakalpojumu kvalitāti. Salīdzinot ar tūristiem no citām valstīm, Vācijas un Somijas tūristi visaugstāk novērtēja Latvijas kultūras mantojumu, pilsētas apskati, tūrisma objektu apmeklējumus, kā arī vietējās dzīves iepazīšanas iespējas. Iespēju baudīt brīvdienas kopā ar bērniem visaugstāk novērtēja Zviedrijas, Lietuvas un Lielbritānijas tūristi. Puse no visiem aptaujātajiem saviem draugiem un paziņām ieteiktu Latviju kā vietu, kuru ir vērts apmeklēt (plašāk par aptaujas rezultātiem – <http://www.tava.gov.lv/lv/petijumi>).

Plašāka informācija par TAVA īstenojamajām aktivitātēm pieejama iestādes mājaslapā <http://www.tava.gov.lv/lv>.

2.2.5. Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana

Budžeta programmas 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Nolūkā sekmēt **Latvijas divpusējās ekonomiskās attiecības ar Latvijas komersantiem svarīgām partnervalstīm**, 2012.gadā tika organizētas 19 ekonomikas ministra un uzņēmēju vizītes ārvalstīs, t.sk. uz ASV, Vāciju, Zviedriju, Līča valstīm, Turciju u.c., kā arī nodrošināta 85 ārvalstu delegāciju, piemēram, no Ukrainas, ASV, Ķīnas, Baltkrievijas, Gruzijas, Japānas, Turcijas u.c. uzņemšana. Notika Latvijas Starpvaldību komisijas/ Apvienotās komitejas sēdes ar Ķīnu, Uzbekistānu, Kazahstānu, Ukrainu, Turkmenistānu un Baltkrieviju, kā arī starptautisks pasākums Rīgā – Starptautiskais Ķīnas uzņēmējdarbības forums (*GCBM – Global China Business Meeting*).

Noslēgta Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas un Krievijas Federācijas Kirovas apgabala valdības vienošanās par ekonomisko sadarbību; Latvijas Republikas un Ukrainas ekonomiskās sadarbības programma 2012.-2013. gadam; Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas un Pleskavas apgabala (Krievijas Federācija) administrācijas vienošanās par ekonomiskās sadarbības īstenošanas darba programmu 2012.-2014.gadam.

Nemot vērā Krievijas nozīmi Latvijas ārējā tirdzniecībā, 2012.gada 2.februārī Rīgā Ekonomikas ministrija organizēja konferenci *Krievijas iestāšanās PTO – biznesa iespējas*, kuras laikā sadarbībā ar Eiropas Komisiju interesentiem tika sniegta informācija par izmaiņām Krievijas ārējās tirdzniecības nosacījumos pēc tās iestāšanās Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO), t.sk. attiecībā uz Krievijas izcelsmes skujkoku apaļkoku eksporta tarifu

kvotas sistēmu, kas tika uzsākta ar 2012.gada 1.septembri. Līdz ar lēmuma pieņemšanu par Krievijas uzņemšanu PTO 2011.gada decembrī, 2012.gadā tika uzsākta Krievijas tirdzniecības nosacījumu un uzņemto saistību PTO uzraudzība. Gada laikā tika aktualizēti vairāki Latvijai svarīgi tirdzniecības problēmjautājumi, tostarp, jautājums par PTO praksei neatbilstošo Krievijas dzīvu cūku importa ierobežojumu, Krievijas noteikto metāllūžņu eksporta ierobežojumu caur Sanktpēterburgas ostu un Krievijas lēmumu noteikt preču importa ierobežojumus caur noteiktiem robežpārejas punktiem.

Eiropas Savienības divpusējo ekonomisko attiecību tālākai attīstībai Eiropas Savienības līmenī parakstīts *Tirdzniecības nolīgums ar Peru un Kolumbiju*, kā arī *Asociācijas nolīgums ar Centrālamerikas valstīm*, kas ietver Brīvās tirdzniecības nolīgumu. 2012.gada februārī uzsāktas Brīvās tirdzniecības sarunas ar trim Eiropas Savienības Austrumu partnerības valstīm – Gruziju, Armēniju un Moldovu, bet jūnijā ar Vjetnamu, savukārt 2012.gada novembra Eiropas Savienības Ārlietu padomē (tirdzniecības jautājumos) tika pieņemts lēmums par sarunu mandāta apstiprināšanu Eiropas Savienības tirdzniecības līguma sarunu uzsākšanai ar Japānu. Vienlaikus Ekonomikas ministrija savas kompetences ietvaros nodrošināja līdzdalību Eiropas Savienības politiku izstrādes procesā, aizstāvot Latvijas nacionālās intereses Eiropas Savienības Konkurētspējas padomes, Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomes, kā arī Ārlietu padomes (tirdzniecības jautājumos) sanāksmēs.

2012.gada jūnijā Latvija atkārtoti pieteica savu interesi iestāties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (OECD). Sekmējot šī mērķa sasniegšanu, 2012.gadā Ekonomikas ministrija ir identificējusi OECD instrumentus un struktūras, kuros Latvijai ir iespējas vislabāk sevi pierādīt gan dodot savu ieguldījumu, gan pārņemot labāko pieredzi, ko sniedz OECD standarti noteiktās jomās.

2.2.6. Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība

Budžeta programmas 26.00.00 „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.01.00 „Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība”, 26.02.00 „Konkurences politikas ieviešana”, 26.03.00 „Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana”, 26.04.00 „Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana”), 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”

Iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība

Iekšējā tirgus darbības pilnveidošanai izstrādāts un Ministru kabinetā pieņemts ***Pasākumu plāns „Par „klusēšanas – piekrišanas” principa ieviešanu un piemērošanu atbildīgo institūciju administratīvajā praksē”*** (2012.gada 12.jūnija rīkojums Nr.264).

Ārpusstiesas parādu piedziņas procesa sakārtošanai izstrādāts un Saeimā pieņemts ***Parāda ārpusstiesas atgūšanas likums***, lai nodrošinātu taisnīgu, samērīgu un saprātīgu parāda atgūšanu no parādnieka – fiziskās personas.

Negodīgas komercprakses un reklāmas uzraudzības iestāžu pilnvaru un administratīvo sankciju stiprināšanai nolūkā pārkāpumu novēršanu padarīt ātrāku un efektīvāku, izstrādāti un iesniegti Saeimā grozījumi ***Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā*** un ***Reklāmas likumā***.

Lai ierobežotu mazumtirgotāju iepirkuma varas izmantošanu attiecībā pret piegādātājiem, līdzsvarotu piegādātāju un mazumtirgotāju intereses, Ekonomikas ministrija sadarbībā ar Zemkopības ministriju izstrādāja un 2012.gada 23.augustā izsludināja Valsts sekretāru sanāksmē ***Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likumprojektu***.

2012.gada 19.jūnijā Ministru kabinets apstiprināja Ekonomikas ministrijas izstrādātos priekšlikumus par iespējamo ***kreditbiroju izveides un darbības institucionālo modeli***.

Kreditbiroju izveide un darbība sekmēs kredībspējas vērtēšanas kvalitātes uzlabošanu, lai veicinātu kredītresursu plašāku pieejamību, vienlaicīgi samazinot pārmērīgas aizņemšanās risku, kā arī nodrošinās kredītinformācijas pieejamību plašākam kredītbiroja dalībnieku lokam. Tāpat kredītbiroju izveide sekmēs vispārējās maksāšanas disciplīnas uzlabošanu, nenokārtoto saistību apjoma samazināšanu, kā arī mazinās kredītrisku, padarot kredītēšanas pakalpojumus lētākus un pieejamākus.

Lai nodrošinātu skaidru un pakāpenisku Eiropas Savienības drošuma prasībām neatbilstošu **gāzes balonu izņemšanu** no aprites, neradot nesamērīgus izdevumus ne patērētājiem, ne komersantiem – gāzes balonu uzpildītājiem, Ekonomikas ministrija izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta 2011.gada 28.jūnija noteikumos Nr.500 *Noteikumi par transportējamām spiedieniekārtām*, paredzot, ka pēc 2013.gada 1.janvāra aprītē varēs palikt gāzes baloni bez *II (pī)* marķējuma, bet tiem būs nepieciešama derīga atzīme par veikto obligāto periodisko tehnisko pārbaudi.

Nolūkā nepieļaut iespējamus patērētāju tiesību pārkāpumus un mazināt preču un pakalpojumu cenu spekulatīvu kāpumu, 2012.gadā notika aktīvs darbs pie normatīvo aktu izstrādes un pilnveidošanas saistībā ar **pareizu cenu norādīšanu paralēlās atspoguļošanas periodā** un pielāgošanu *euro*. Patēriņa cenu monitoringa ir viens no *Latvijas Nacionālā eiro ieviešanas plāna* iekļautajiem pasākumiem, kura galvenais mērķis ir novērot cenu svārstības pirms *euro* ieviešanas un tās laikā, lai identificētu nepamatotu un spekulatīvu cenu kāpumu tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās. Līdz 2013.gada 30.septembrim cenu monitoringu plānots veikt reizi mēnesī Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē, Jelgavā, Valmierā, Liepājā un Ventspilī, paredzot monitorēt un fiksēt aptuveni 120 preču un pakalpojumu cenas dažādās tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās. No 2013.gada 1.oktobra līdz 31.decembrim cenas tiks novērotas četras reizes mēnesī.

Atzīmējot Eiropas Savienības Vienotā tirgus 20.gadadienu, 2012.gada 17.oktobrī Rīgā notika **Eiropas Savienības Vienotā tirgus forums**. Forums tika organizēts ar mērķi sniegt informāciju Latvijas uzņēmējiem par svarīgajiem un aktuālajiem Eiropas Savienības vienotā tirgus jautājumiem, kas palīdzētu skaidrāk izprast un izmantot Eiropas Savienības vienotā tirgus regulējumu un tā piedāvātās iespējas, identificēt pastāvošos šķēršļus un apzināt vienotā tirgus veiksmes stāstus (forumā materiāli – <http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30785>).

Ministrija izveidotais Latvijas **SOLVIT koordinācijas centrs** 2012.gadā ir saņēmis 35 lietas, no kurām 17 lietas atbilda SOLVIT lietu risināšanas kritērijiem – lēmumu ir pieņēmusi valsts iestāde, valsts iestāde atrodas citā Eiropas Savienības dalībvalstī (pārrobežu elements), ir pārkāptas Eiropas Savienības tiesību normas (regulas, direktīvas u.tml.). Latvijas SOLVIT koordinācijas centrā visbiežāk risinātās iedzīvotāju lietas ir saistītas ar uzturēšanās atļauju izsniegšanu citās dalībvalstīs, sociālās drošības, profesionālās kvalifikācijas atzīšanas jautājumiem, uzņēmējiem – ar preču/ pakalpojumu brīvas aprites ierobežojumiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības īstenošanas nodrošināšanai Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) 2012.gadā īstenoja septiņus preču/ pakalpojumu drošuma un atbilstības uzlabošanas uzraudzības projektus transportlīdzekļu sastāvdaļu, būvizstrādājumu, rotaļlietu, elektropreču, individuālo aizsardzības līdzekļu, mašīniekārtu, kā arī vispārējā preču un pakalpojuma drošuma jomā. PTAC īstenoja arī astoņus projektus patērētāju ekonomisko interešu aizsardzībai: līgumu noteikumu un komercprakses/ reklāmas uzraudzība elektronisko sakaru pakalpojumu jomā; līgumu noteikumu un klienta iemaksātās naudas drošības garantiju uzraudzība komplekso tūrisma pakalpojumu jomā; komercprakses uzraudzība „vides paziņojumu” jomā; kolektīvās iepirkšanās mājaslapās īstenotā komercprakse; līgumu noteikumu un komercprakses/ reklāmas uzraudzība automašīnu īstermiņa nomas pakalpojumu jomā; līgumu noteikumu un komercprakses/ reklāmas uzraudzība par precēm/ pakalpojumiem, kas iegādāti ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu

sniegšanas vietas; komercprakses uzraudzība ēterisko eļļu jomā; patērētāju tiesības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība, slēdzot līgumus ar patērētājiem un īstenojot komercpraksi patērētāju kreditēšanas jomā. Nodrošināta arī aktīva PTAC līdzdalība normatīvā regulējuma pilnveidošanā, sniedzot atzinumus un priekšlikumus par izstrādātajiem likumprojektiem un Ministru kabineta noteikumu projektiem.

Pārskata periodā veikta 921 tirdzniecības, ražošanas un pakalpojumu sniegšanas vietu pārbaude/apsekojums, veikta fasēto preču kontrole 73 uzņēmumos, 84 bīstamo iekārtu uzraudzības pārbaudes un mērīšanas līdzekļu pārbaudes 72 uzņēmumos. Izsniegtas (pārreģistrētas) 53 licences kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai.

Par patērētāju tiesību pārkāpumiem 2012.gadā izskatīts 2 151 patērētāju iesniegums/ sūdzība, sniegtas 35 007 konsultācijas. Patērētāju pārrobežu sūdzību risināšanā izskatītas 194 sūdzības un sniegta 591 konsultācija. Izskatīta 471 administratīvo pārkāpumu lieta un piemērots naudas sods 142 965 latu apmērā.

Pārskata periodā PTAC ir veicis būtisku un pastāvīgu ieguldījumu patērētāju informēšanā un izglītošanā: konsultācijas klātienē, informatīvas aktivitātes dažādos semināros un pasākumos, efektīva un regulāra sadarbība ar Latvijas plašsaziņas līdzekļiem. Kopumā pārskata periodā sniegti 239 ziņojumi plašsaziņas līdzekļiem (intervijas, komentāri, viedokļi), aktuālākās tēmas – distances līgumi, nebanku kreditētāju licencēšana, pakalpojumu (slēpošanas trašu) drošuma līmenis u.c. Publicētas 38 preses relīzes saistībā ar nedrošām precēm, iepirkšanos internetā, PTAC pieņemtajiem lēmumiem, padomiem patērētājiem. Organizēti četri uzņēmēju informēšanas pasākumi. Par būtisku sabiedrības informēšanas un izglītošanas platformu uzskatāma PTAC mājaslapa, kur atrodama arī plašāka informācija par PTAC darbību <http://www.ptac.gov.lv/page/161>.

Konkurences politikas īstenošana

Konkurences padome konkurences aizsardzības jomā 2012.gadā pieņēmusi 51 lēmumu, no kuriem 32 gadījumos ir veiktas izmeklēšanas smagāko *Konkurences likuma* pārkāpumu (aizliegtu vienošanos un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas) apstākļu noskaidrošanai, 12 gadījumos ir izskatīta tirgus dalībnieku apvienošanās (t.sk. tirgus dalībnieku atsauktā apvienošanās) un astoņi lēmumi par *Administratīvo pārkāpumu kodeksa* pārkāpumu. Kopumā ir uzlikts naudas sods 260 tūkst. latu apmērā.

Pārskata periodā pabeigta uzraudzība šādos tirgus sektoros: piena produktu tirgus; nekustamā īpašuma pārvaldīšanas par atlīdzību vai uz līguma pamata uzraudzība; izpētes pakalpojumu tirgus; mājdzīvnieku (produktīvo un neproduktīvo) barības (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības) tirgus; autortiesību administrēšanas pakalpojumu tirgus; neapstrādātas radara meteoroloģiskās informācijas pakalpojuma sniegšanas tirgus, augu aizsardzības ķīmisko līdzekļu tirgus; transportbetona tirgus; pasažieru autotransporta pārvadājumu tirgus Latvijas teritorijā/ pasažieru autotransports un palīgdarbība; sadzīves elektrotehnikas remonta pakalpojumu sniegšanas tirgus; Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta viedkaršu un viedbiļešu realizācijas sistēmas izpēte; virszemes ciparu televīzijas attīstības izvērtējums. Pamatojoties uz tirgus uzraudzību ietvaros iegūto informāciju, Konkurences padome ierosināja četras lietas par iespējamiem *Konkurences likuma* pārkāpumiem.

Konkurences padome aktīvi piedalījies normatīvā regulējuma pilnveidošanā, sniedzot atzinumus un priekšlikumus par izstrādātajiem likumprojektiem un Ministru kabineta noteikumu projektiem ar mērķi mazināt administratīvos šķēršļus un veicināt konkurenci par labu patērētājiem. Konkurences padome pārskata periodā veica arī sabiedrības informēšanas pasākumus – notikušas tikšanās ar tirgus dalībniekiem, sniedzot konsultācijas par konkurences tiesību piemērošanas jautājumiem, izplatīta informācija plašsaziņas līdzekļiem par Konkurences padomes pieņemtajiem lēmumiem un citām aktualitātēm.

Plašāka informācija par Konkurences padomes darbību pieejama iestādes mājaslapā <http://www.kp.gov.lv/lv/par-konkurences-padomi/publikacijas>.

Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana

Lai nodrošinātu produktu un pakalpojumu atbilstību, sekmējot komersantu konkurētspējas pieaugumu un starpvalstu tirdzniecības šķēršļu mazināšanu, nacionālo standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas institūciju funkcijas un uzdevumus veic Ekonomikas ministrijas pārraudzībā esošās kapitālsabiedrības SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” neatkarīgās struktūrvienības: Standartizācijas birojs, Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs un Metroloģijas birojs.

Standartizācija

Standartizācijas biroja (LVS) prioritārie darbības virzieni ir standartizācijas informācijas izplatīšana, Latvijas standartu fonda papildināšana un uzturēšana, sadarbība ar starptautiskajām un Eiropas Savienības valstu nacionālajām standartizācijas organizācijām.

Pārskata periodā Latvijas standarta statusā ir adaptēti un izstrādāti 1 840 standartizācijas dokumenti, t.sk. 1 462 Eiropas standarti, latviešu valodā iztulkoti un reģistrēti 56 standarti. LVS ieviestā automātiskā informācijas elektroniskā izziņošanas sistēma sniedz bezmaksas pakalpojumu – *Ikmēneša ziņojums par Latvijas standarta statusā reģistrētajiem standartiem un atceltajiem Latvijas standartiem* – klientu interesējošās jomās 544 pastāvīgajiem klientiem katru mēnesi. Turpinot standartu elektroniskās pārdošanas sistēmas pilnveidošanu, 73% no visiem standartiem tiek pārdoti e-veikalā.

2012.gada septembrī pēc Latvijas Elektroenerģētiķu un energobūvnieku asociācijas priekšlikuma izveidota jauna standartizācijas tehniskā komiteja *Elektroenerģētika*. Sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības kameru, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, Latvijas Kvalitātes asociāciju un Būvzinieņu savienību rīkoti semināri un Rīgas Tehniskajā universitātē nolasīts lekciju kurss par standartizācijas jautājumiem.

Standartizācijas biroja mājaslapa <http://www.samc.lv/lv/lvs-birojs.html>.

Akreditācija

Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs (LATAK) 2012.gadā ir nodrošinājis nacionālās akreditācijas sistēmas darbību saskaņā ar Eiropas akreditācijas kooperācijas (EA) Daudzpusējās atzīšanas līgumu (MLA), likumu *Par atbilstības novērtēšanu* un saistītajiem normatīvajiem aktiem, novērtējot, akreditējot un uzraugot testēšanas un kalibrēšanas laboratorijas un sertificēšanas un inspicēšanas institūcijas, veicinot nacionālo laboratoriju līdzdalību starptautisko starplaboratoriju salīdzinošās testēšanas programmās un organizējot prasmes pārbaudes, pārstāvot Latviju starptautiskajās akreditācijas organizācijās, kā arī uzturot un aktualizējot akreditēto institūciju informatīvo bāzi.

Nacionālajā akreditācijas sistēmā 2012.gadā akreditācijas statuss uzturēts 246 institūcijām, akreditējot 26 jaunas institūcijas, atceļot akreditāciju deviņām un uz laiku apturot akreditāciju septiņām institūcijām. LATAK arī turpina sniegt akreditācijas pakalpojumus Ukrainā, Krievijā, Azerbaidžānā un Kazahstānā.

LATAK sadarbojas ar Lietuvas, Igaunijas, Baltkrievijas, Uzbekistānas, Moldovas un Ukrainas akreditācijas institūcijām noslēgto sadarbības līgumu ietvaros, kas nosaka ekspertu apmaiņu un apmācību, pieredzes apmaiņu par akreditācijas procedūrām un prasmes pārbažu programmu kopīgu organizēšanu.

Pārskata periodā tika uzsākts Vācijas, Latvijas un Gruzijas kopīgs Twinning projekts, kura mērķis ir ieviest nepieciešamās procedūras, lai Gruzija apliecinātu savas atbilstības novērtēšanas un kvalitātes nodrošināšanas infrastruktūras atbilstību pieņemtajam kvalitātes līmenim Eiropā un starptautiskajā apritē.

LATAK mājaslapa <http://www.samc.lv/lv/latak-birojs.html>.

Metroloģija

Metroloģijas birojs pārskata gadā nodrošināja un attīstīja mērījumu ticamību un izsekojamību. Veikta 11 Nacionālo mērvienību etalonu kalibrēšana Eiropas Savienības nacionālajos metroloģijas institūtos, kā arī izpildītas etalonu uzturēšanas procedūras. Lai nodrošinātu nacionālās mērvienību etalonu bāzes atbilstību Eiropas Savienības prasībām, tika iegādāts masas etalonatsvaru E1 precizitātes klases komplekts. Sagatavots un īstenots nacionālais starplaboratoriju salīdzināšanas projekts masas mērījumos *SP3-2012 Neautomātisko svaru kalibrēšana*.

2012.gadā tika izvērtēta atbilstība un sertificēti 23 mērlīdzekļu tipi, t.sk. atkārtoti izvērtēta mērlīdzekļu tipu atbilstība un pagarināti sertifikāti deviņiem tiem. Turpināta Metroloģijas biroja sadarbība ar Latvijas metroloģijas institūcijām. Veikta SIA „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs” 74 references etalonu, kā arī četrus masas komparatoru kalibrēšana. Sniegtas konsultācijas reglamentētās metroloģijas jautājumos.

Turpināta sadarbība ar Eiropas nacionālo metroloģijas institūciju asociāciju (EURAMET), Starptautisko reglamentētās metroloģijas organizāciju (OIML), Eiropas reglamentētās metroloģijas kooperāciju (WELMEC), kā arī ar Lietuvas un Igaunijas metroloģijas institūcijām.

Metroloģijas biroja mājaslapa <http://www.samc.lv/lv/latmb-birojs.html>.

2.2.7. Enerģētikas nozares attīstība

Budžeta programmas 29.00.00 „Enerģētikas politika”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 60.06.00 „Eiropas komunikāciju tīklu projekti”, 61.06.00 „Kohēzijas fonda projekti (2007-2013)”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”

Pārskata periodā uzsākta visaptveroša **enerģētikas politikas reforma**. Izanalizējot līdzšinējo enerģētikas politikas īstenošanu, valsts īstenotos politikas instrumentus, atbalsta apmērus un efektivitāti, kā arī prognozes par enerģijas izmaksām, Ekonomikas ministrija izstrādāja jaunu piedāvājumu turpmākajai enerģētikas politikai līdz 2030.gadam – ***Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030 – konkurētspējīga ekonomika sabiedrībai. Stratēģijas 2030*** galvenais mērķis ir veicināt konkurētspējīgu ekonomiku, veidojot sabalansētu, efektīvu, ekonomiski, sociāli un ekoloģiski pamatotu, uz tirgus principiem balstītu enerģētikas politiku, kas nodrošina Latvijas ekonomikas tālāko attīstību, tās konkurētspēju reģionā un pasaulē un sabiedrības labklājību. Reģionāla energoresursu tirgus attīstība sekmēs uzņēmumiem un patērētājiem pieejamas atbilstošas enerģijas cenas un nākotnes cenu signālus, kas kalpos par pamatu enerģijas ilgtspējai un sekmēs drošu un nepārtrauktu energoapgādi.

Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas veikto analīzi par vēsturiski īstenotās politikas ietekmi un sekām uz Latvijas ekonomikas konkurētspēju un iedzīvotāju maksātspēju, 2012.gadā tika apstiprināti **grozījumi normatīvajos aktos, kas skar elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem (AER) un koģenerācijā**. Galvenās izmaiņas, kas skar komersantus, kas ražo elektroenerģiju koģenerācijā, ir atbalsta termiņa ierobežojums. Ja līdz šim atbalsts bija beztermiņa, tad līdz ar grozījumiem ir noteikts 10 gadu ierobežojums koģenerācijas elektrostacijām, kuru uzstādītā elektriskā jauda nepārsniedz 4 MW, un 15 gadu ierobežojums koģenerācijas elektrostacijām, kuru uzstādītā elektriskā jauda ir lielāka par 4 MW. Iekārtām, kas tika nodotas ekspluatācijā pirms vairāk nekā 10 gadiem paredzēts pārejas periods līdz 2017.gada 1.jūlijam. Pieņemtie grozījumi arī paredz konkrētu laika periodu, kurā jāuzsāk ražošana koģenerācijā atkarībā no uzstādāmās jaudas. Paredzēti arī stingrāki kontroles

kritēriji. Līdz 2016.gada 1.janvārim atbalstu saņem tikai tie ražotāji, kas ir kvalificējušies tiesību iegūšanai pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros un tiesību iegūšanai saņemt garantētu maksu par koģenerācijas elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu, kā arī netiek organizēti jauni konkursi jaunu tiesību iegūšanai pārdot biomasas, biogāzes, saules vai vēja elektrostacijās saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.

Vienlaicīgi uzsāktas aktīvas sarunas ar enerģētikas nozares nevalstiskajām organizācijām, lai izstrādātu efektīvākus, caurspīdīgākus, skaidrākus un tirgus principiem atbilstošus atbalsta mehānismus. Tāpat pārskata periodā uzsākts darbs pie saprašanās memoranda izstrādes, lai veicinātu ministrijas un atjaunojamo energoresursu nozares organizāciju konstruktīvu sadarbību un dialogu nozares jautājumu sakārtošanā. Savukārt, nolūkā ieviest caurskatāmāku sistēmu elektroenerģijas ražošanai no AER un koģenerācijā, kā arī nodrošinot informācijas atklātību un pieejamību iedzīvotājiem, Ekonomikas ministrijas mājaslapā ir ievietota informācija par komersantiem, kas saņēmuši tiesības pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros un tiem sniegtā atbalsta apmēriem 2011.gadā un 2012.gadā (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?id=33013&cat=621>). Turpmāk šāda informācija tiks publicēta katru gadu.

Pārskata periodā, 2012.gada 4.decembrī, stājās spēkā jaunā **energoefektivitātes direktīva** – *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK*. Direktīvas pilnīgu ieviešanu nacionālajā tiesību sistēmā Latvijai jānodrošina līdz 2014.gada 5.jūnijam.

Enerģētikas politikas reformas ietvaros 2012.gadā uzsākta arī **elektroenerģijas** neto norēķinu sistēmas ieviešana Latvijā. *Elektroenerģijas tirgus likuma* grozījumi paredz Latvijā ieviest elektroenerģijas neto norēķinu sistēmu, t.i., izstrādāt nosacījumus, kā nodrošināt mājāsaimniecību no AER saražotās elektroenerģijas, galvenokārt, savam patēriņam, nodošanu elektroenerģijas tīklā un nepieciešamības gadījumā tāda paša daudzuma saņemšanu atpakaļ.

Īstenoti pasākumi elektroenerģijas apgādes kvalitātes, pieslēgumu jaudas palielināšanai un jaunu pieslēgumu nodrošināšanai industriālajiem objektiem. Turpinātas iepriekšējos gados uzsāktās sadales tīklu kabelizācijas un automatizācijas programmas, kas vērstas uz elektroapgādes drošuma palielināšanu. Vienlaikus 2012.gadā apstiprināti grozījumi normatīvajos aktos, turpinot elektroenerģijas tirgus atvēršanu.

Nodrošināta aktivitātes **Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai** projektu iesniegumu atlases 4.kārtas izsludināšana un noslēgšana. Apstiprināti 45 projektu iesniegumi par Kohēzijas fonda finansējumu 16 milj. latu un ieguldījumi tiks veikti 34 centralizētājās siltumapgādes sistēmās.

2.2.8. Mājokļu politikas ieviešana

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”

Mājokļu tirgus darbības pilnveidošanai izstrādāts un Saeimā pieņemts **Ēku energoefektivitātes likums**, kas stājās spēkā 2013.gada 9.janvārī. Likuma mērķis ir veicināt energoresursu racionālu izmantošanu, informējot sabiedrību par ēku enerģijas patēriņu, kā arī uzlabojot ēku energoefektivitāti.

Nodrošināta Ekonomikas ministrijas dalība programmas **Inteliģentā Enerģija Eiropai** projektā, kuras mērķis ir dalībvalstu sadarbības sekmēšana ēku energoefektivitātes direktīvas ieviešanai. Projektā ir pārstāvētas 29 dalībvalstis. Projekta ietvaros ministrijas pārstāvji sanāksmēs Vīnē un Atēnās sniedza prezentācijas par energoauditoru atzīšanas sistēmu Latvijā, sagatavoja informāciju par ar ēku energoefektivitātes direktīvu saistītiem jautājumiem un projekta ietvaros rīkotajām aptaujām.

Kopš 2012.gada 1.janvāra Ekonomikas ministrijā ir izveidots un darbojas **Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistrs**, kura mērķis ir veicināt konkurētspējīgu un kvalitatīvu dzīvojamo māju pārvaldīšanu. Minētā reģistra galvenais uzdevums ir nodrošināt aktuālu informāciju par personām, kas nodarbojas vai vēlas nodarboties ar dzīvojamo māju pārvaldīšanu un atbilst pārvaldniekam likumā izvirzītajiem kritērijiem pārvaldīšanas darbību veikšanai. Ekonomikas ministrijas mājaslapā ir publicēti pārvaldnieku reģistra ieraksti par pārvaldnieka piedāvātajiem pakalpojumiem, pakalpojumu sniegšanas teritoriju, pārvaldnieka vai tā darbinieku kvalifikāciju un praktisko darba pieredzi dzīvojamo māju pārvaldīšanā, kā arī reģistrs satur norādi par pārvaldnieka tiesībām piedāvāt pārvaldīšanas pakalpojumus tirgū atkarībā no iegūtās profesionālās kvalifikācijas un praktiskās darba pieredzes dzīvojamo māju pārvaldīšanā (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30724>). Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistrā līdz 2012.gada beigām ir reģistrēti 367 pārvaldnieki, t.sk. 97 personas, kuras piedāvā pārvaldnieka pakalpojumus, un 270 personas, kuras jau veic dzīvojamo māju pārvaldīšanu.

2012.gadā izstrādāti **grozījumi vairākos mājokļu politiku regulējošos normatīvajos aktos**. Grozījumi likumā *Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju* paredz pagarināt termiņu lēmumu pieņemšanai par dzīvojamo māju privatizācijas uzsākšanu, veicināt dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesību nodošanu dzīvokļu īpašniekiem mājās, kurās nav neprivatizētu privatizācijas objektu, precizēt termiņu pārvaldīšanas tiesību nodošanai, kā arī novērst normatīvā regulējuma nepilnības, pielāgojot to *Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma* normām.

Grozījumi *Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā* paredz noteikt lēmumu pieņemšanas kārtību ar pārvaldīšanu saistītos jautājumos dzīvojamās mājās, kas nav sadalītas dzīvokļu īpašumos, precizēt regulējumu attiecībā uz pārvaldnieka maiņu un pārvaldnieka pienākumus attiecībā uz saistību izpildes kontroli.

Grozījumi *Dzīvokļa īpašuma likumā* precizē ar kuru brīdi dzīvokļa īpašuma ieguvējam, kas nonācis tā īpašumā izsoles ceļā, ir pienākums norēķināties par pārvaldīšanas izdevumiem un pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu, kā arī tiek noteikti dzīvokļa īpašuma atsavināšanas nosacījumi, lai izvairītos no tā, ka dzīvokļa īpašuma atsavināšanas rezultātā palielinātos dzīvojamās mājas parāds par pakalpojumiem u.c.

Aktivitātes ***Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi*** ieviešanai 2012.gadā nodrošināts papildus finansējums 15 milj. latu apmērā un īstenota ieviešanas nosacījumu pilnveidošana, kā arī nodrošināta Eiropas Savienības fondu finansējumu piešķiršana 289 daudzdzīvokļu māju siltināšanas projektiem 18 milj. latu apmērā.

Lai veicinātu labo praksi ēku energoefektivitātes jomā, sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un žurnālu „Latvijas Būvniecība” 2012.gadā otro reizi organizēts konkurss ***Energoefektīvākā ēka Latvijā 2011***, nosakot energoefektīvākās ēkas četrās nominācijās – *Energoefektīvākā sabiedriskā ēka Latvijā 2011* (1.vieta – Alojas biznesa centrs, Rīga, Kr.Valdemāra iela 62), *Energoefektīvākā industriālā ēka 2011* (1.vieta – SIA „Dinex Latvia”, Ozolnieku novads, Raubēni, Rubeņu ceļš 58), *Energoefektīvākā viengimenes ēka Latvijā 2011* (1.vieta – „Daugaviņas”, Tīnūžu pagasts, Ikšķiles novads), *Energoefektīvākā daudzdzīvokļu ēka 2011* (divas 2.vietas – daudzdzīvokļu dzīvojamai ēka Saldū, Nākotnes ielā 5, un daudzdzīvokļu ēka Rīgā, Biķernieku ielā 160).

2.2.9. Būvniecība nozares attīstība

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”

Būvniecības nozares politikas pilnveidošanai 2012.gadā veikti grozījumi Ministru kabineta 2011.gada noteikumos Nr.799 *Būvkomersantu reģistrācijas noteikumi*, Ministru kabineta 2008.gada 21.jūlija noteikumos Nr.567 *Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN*

208-08 „Publiskas ēkas un būves”, Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumos Nr.102 *Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-08 „Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamie nami”*, kā arī izstrādāts *Eirokodeksa standartu nacionālais ieviešanas plāns 2013.-2014.gadam*.

Lai novērstu nepamatoti lētu piedāvājumu iesniegšanu būvdarbu iepirkumos, veicinātu godīgu konkurenci, celtu būvju kvalitāti un energoefektivitāti, kā arī optimizētu valsts un pašvaldību publisko iepirkumu komisiju darbu, 2012.gadā tika izstrādāti *Ieteikumi pretendentu atlases prasību un piedāvājuma izvēles kritēriju izvirzīšanai, veicot iepirkuma procedūru būvdarbu jomā*, kas pieejami Ekonomikas ministrijas mājaslapā (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30236>).

2012.gadā turpinājās darbs Saeimā pie **jauna būvniecību regulējoša likuma izstrādes**, kurā ietvertas vairākas nozīmīgas izmaiņas, kas turpmāk ļaus ātrāk, efektīvāk un atbildīgāk organizēt un nodrošināt būvniecības procesu. Vienlaikus aizsākta diskusija par to, cik ilgi objektu var būvēt un vai sabiedrības interesēs būtu nepieciešams kopējo būvniecības termiņu ierobežot. Ir izstrādāti kritēriji un nosacījumi, kas paredz laika ierobežojumu būvobjekta būvniecībai, sevišķi gadījumos, kad būvēts tiek objekts, kura izmantošana ietekmē apkārtējo vidi. Tāpat 2012.gada nogalē aktualizējās jautājums par nacionālo interešu objektu būvniecību un sabiedrības iespējām šo būvniecību apturēt.

Ekonomikas ministrija nodrošina **būvprakses un arhitekta prakses sertifikātu reģistra** (persona var pretendēt uz būvprakses vai arhitekta prakses sertifikātu vienā vai vairākās sertificēšanas jomās, ja tā ir ieguvusi izglītību arhitektūras vai attiecīgā inženierzinātnes specialitātē un atbilst prasībām attiecībā uz prakses ilgumu), **būvinspektoru reģistra** (būvniecības kontroli vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā ir tiesīgas veikt būvvaldes amatpersonas, kuras reģistrētas būvinspektoru reģistrā) un **energoauditoru reģistra** (tiesības veikt energoauditu ir fiziskajai personai, kura saņēmusi tās kompetenci ēku energoefektivitātes jomā apliecināšu sertifikātu) uzturēšanu un reģistru datu publisku pieejamību (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30242&lng=lv>).

2012.gadā tika turpināta **Būvniecības informācijas sistēmas (BIS)** projekta izstrāde, kura mērķis ir nodrošināt elektronisku būvniecības dokumentācijas apriti, sabiedrības vajadzības pēc informācijas par būvniecības procesiem, vienādu pieeju lēmumu pieņemšanā par būvniecību un vienādu likumu interpretāciju visā Latvijas teritorijā. BIS garantēs, ka pasūtītājiem un būvniecības uzraudzības iestādēm – pašvaldību būvvaldēm, Ekonomikas ministrijai – ir pieejami visi nepieciešamie dokumenti un ziņas no valsts informācijas sistēmām, kas attiecas uz konkrēto būvi. BIS paredz, ka dokumenti būs elektroniskā formā un arī komunikāciju starp uzraudzības iestādēm, pasūtītāju un būvkomersantu varēs veikt elektroniski.

2.2.10. Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošana

Budžeta programma 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Panākts progress publisko personu kapitāla daļu pārvaldības reformas turpmākajā virzībā – Ministru kabinetā apstiprinātas divas Ekonomikas ministrijas sagatavotās koncepcijas – **Publisko personu komercdarbības koncepcija** un **Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepcija**. Tajās iestrādāts arī Reformu vadības grupas konceptuāli atbalstītais daļēji centralizētais valsts kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldes modelis, kas paredz izveidot Centralizētu pārvaldes institūciju.

Mērķtiecīgi turpinot valsts, pašvaldību, ostu un citu atvasinātu publisko personu kapitāla daļu pārvaldības uzlabošanas reformu, Ekonomikas ministrija izstrādājusi un nodevusi starpinstitūciju saskaņošanai likumprojektu **Publisko personu kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības likums**, kā arī grozījumus vēl piecos saistītajos likumos. Ņemot

vērā, ka publisko personu kapitāla daļu pārvaldības reforma paredz principiāli jaunu pieeju un izstrādāts pilnīgi jauns normatīvais regulējums, reformai nepieciešamo normatīvo aktu izstrādi un pieņemšanu plānots pabeigt 2013.gadā.

2.3. Veiktie pētījumi

Ekonomikas ministrija 2012.gadā veica sešus, uzsāka vienu un turpināja trīs pētījumus:

Investīciju piesaistes sistēmas neatkarīgs novērtējums

Pētījuma mērķis – sniegt ārvalstu tiešo investīciju piesaistes politikas un tās ieviešanas izvērtējumu, kā arī izstrādāt rekomendācijas nepieciešamajiem pasākumiem turpmākai rīcībai, lai veicinātu ārvalstu tiešo investīciju politikas un tās īstenošanas izmaiņas vidējā termiņā un ilgtermiņā.

Līguma summa ar PVN – 13 420 latī.

Pētījuma veicējs – SIA „Ernst & Young Baltic”.

Galvenie rezultāti – galvenie secinājumi par ārvalstu tiešo investīciju (ĀTI) piesaistes sistēmu Latvijā ir saistīti ar funkciju dublēšanas sistēmas dalībnieku starpā, pēcapkalpošanas nozīmi ĀTI piesaistē, kā arī nepieciešamību uzlabot uzņēmējdarbības vidi, it īpaši jautājumos, kas saistīti ar infrastruktūru. Ieteicamās prioritārās izmaiņas ir saistītas ar infrastruktūras izveides atbalsta mehānisma ieviešanu, valsts līmeņa investīciju portfeļa veidošanu, LIAA iekšējo resursu un funkciju pārskatīšanu par labu ĀTI piesaistei, pēcapkalpošanas nodrošināšanas nepieciešamību, internetā publiski pieejamas kompetenču kartes izveidošanu, pašvaldību pārstāvju izpratnes par ĀTI piesaistes nozīmi veicināšanu. Galvenās rekomendācijas par uzņēmējdarbības vides uzlabošanu ir saistītas ar uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu attīstīšanu, ar nodokļu maksāšanu un būvniecības procesu saistīto birokrātisko procedūru analīzes nepieciešamību (ar mērķi padarīt šos procesus efektīvākus), darbaspēka pieejamības jautājumu risināšanu, efektīva infrastruktūras nodrošināšanas mehānisma izveidi, šķēršļtīes sistēmas sakārtošanu, zemes zonējuma maiņas mehānisma efektīvizēšanu u.c. aspektiem.

Pētījums „Sieviete uzņēmējdarbībā 2012”

Pētījuma mērķis – veikt analīzi par sieviešu līdzdalību Latvijas ekonomiskajos un sociālajos procesos, apzināt Latvijas uzņēmēju – sieviešu saimnieciskajā darbībā identificētās problēmas, to uzņēmuma attīstību veicinošos faktorus, identificēt, kādas finanšu un nefinanšu atbalsta programmas tiek izmantotas uzņēmēju – sieviešu biznesa projektu īstenošanā un noteikt nepieciešamos pasākumus turpmākai rīcībai minētās jomas sakārtošanai, tādējādi veicinot sieviešu īpatsvara paaugstināšanu uzņēmumu dibināšanā un jaunu darbavietu veidošanā.

Līguma summa ar PVN – 2 999,89 latī.

Pētījuma veicējs – Biedrība „LĪDERE”.

Galvenie rezultāti – apzināts sieviešu-uzņēmēju/ uzņēmumu vadītāju viedoklis par praksi 200 uzņēmumos visā Latvijas teritorijā, atbilstoši tautsaimniecībā esošo uzņēmumu struktūrai. Veicot interviju rezultātā iegūto datu statistisko un aprakstošo analīzi, sagatavoti priekšlikumi, lai veicinātu sieviešu īpatsvara paaugstināšanos uzņēmumu dibināšanā un jaunu darba vietu veidošanā.

Uzņēmējdarbības un inovācijas atbalsta programmu ietekmes izvērtējums un priekšlikumu izstrāde atbalsta sistēmas pilnveidošanai

Pētījuma mērķis – novērtēt īstenoto atbalsta programmu sasniegto un plānoto rezultātu ietekmi uz uzņēmumu konkurētspēju un inovācijas veicināšanu, izvērtēt atbalsta programmu

intervences pamatojumu un efektivitāti, sagatavot priekšlikumus uzņēmējdarbības un inovācijas atbalsta sistēmas pilnveidošanai.

Līguma summa ar PVN – 19 718,16 lati.

Pētījuma veicējs – SIA „Ernst & Young Baltic”.

Pētījums turpināts 2013.gadā.

Ziņojums ar priekšlikumiem Latvijas enerģētikas stratēģijai 2030: Politikas instrumentu analīze un priekšlikumu izstrāde mērķu sasniegšanai

Pētījuma mērķis – izvērtēt enerģētikas nozares ietekmi uz atsevišķām tautsaimniecības nozarēm (īpaši – energointensīvām), enerģētikas nozarei attīstoties dažādos potenciāli iespējamajos virzienos, sagatavot priekšlikumus par politikas instrumentiem konkrētu mērķu sasniegšanai enerģētikas sektorā.

Līguma summa ar PVN – 2 998,99 lati.

Pētījuma veicējs – Pēteris Strautiņš.

Galvenie rezultāti – veikta Latvijas Enerģētikas stratēģijas sociāli-ekonomisko kontekstu, nacionālo un starptautisko aspektu analīze, apkopotas prognozes par enerģijas tehnoloģiju attīstību ražotāju un patērētāju pusē, sniegti ieteikumi par tehnoloģijas attīstības potenciālajām iespējām, sagatavots pārskats un priekšlikumi par enerģētikas politikas instrumentiem un to piemērojamību Latvijas gadījumā.

Latvijas enerģētikas attīstības scenārija modelēšana, salīdzināšana un izvērtēšana

Pētījuma mērķis – veikt Latvijas enerģētikas attīstības līdz 2030.gadam scenāriju modelēšanu, ņemot vērā ekonomiskos, vides un politiskos aspektus, salīdzināt iegūtos scenārijus, veikt to izvērtējumu un sensitivitātes pārbaudi optimālu lēmumu pieņemšanai.

Līguma summa ar PVN – 2 998,80 lati.

Pētījuma veicējs – Jānis Reķis.

Galvenie rezultāti – sagatavots Latvijas enerģētikas attīstības 2012.-2030.gadā pamata scenārijs, ņemot vērā esošās politikas un pasākumus, un divi alternatīvi attīstības scenāriji, nosakot raksturojošos parametrus (primāro resursu struktūra, elektroenerģijas ražošanas struktūra, atjaunojamo energoresursu izmantošana). Veikta scenāriju analīze un rezultatīvo indikatoru aprēķins – energoresursu bilance, enerģijas un emisiju intensitāte, atjaunojamo energoresursu īpatsvars, enerģijas patēriņš majsaimniecībās, kā arī scenāriju izmaksu analīze.

Elektroapgādes pārtraukumu radīto zaudējumu novērtējums uzņēmumiem

Pētījuma mērķis – veikt elektroenerģijas lietotāju zaudējumu apmēru novērtējumu, lai nākotnē samazinātu elektroenerģijas lietotāju izmaksas, kas saistītas ar sadales tīkla drošumu.

Līguma summa ar PVN – 3 628,79 lati.

Pētījuma veicējs – VZI „Fizikālās enerģētikas institūts”.

Galvenie rezultāti – novērtēti ar elektroapgādes pārtraukumu sadales tīklos saistītie tieši monetāri zaudējumi Latvijas elektroenerģijas lietotājiem – uzņēmumiem, analīzi veicot plānotiem un neplānotiem pārtraukumiem, ievērojot elektroapgādes pārtraukuma ilguma kritēriju, gadalaiku un nedēļas dienu (darba diena vai brīvdiena).

Energoefektivitātes monitoringa sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamo enerģijas ietaupījuma aprēķināšanas elektronisko formu izstrāde, datu novērtējums un apstrāde

Pētījuma mērķis – nodrošināt energoefektivitātes monitoringa sistēmas darbību.

Līguma summa ar PVN – 2 990 lati.

Pētījuma veicējs – Gaidis Klāvs.

Galvenie rezultāti – veikts valsts enerģijas galapatēriņa uzskaites apkopojums, enerģijas ietaupījuma novērtējums par enerģijas veidiem un enerģijas galapatēriņa sektoriem, izstrādāti

enerģijas galapatēriņa ietaupījuma aprēķināšanas modeļi, veikta energoefektivitātes specifisko un vispārīgo rādītāju izmaiņu analīze un novērtējums katrā no enerģijas galapatēriņa sektoriem un Latvijā kopumā.

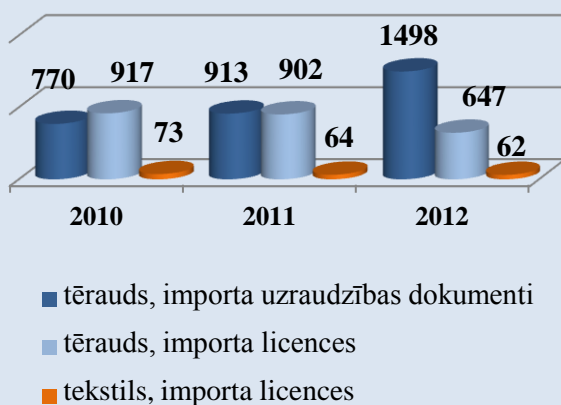
ESF līdzfinansētā projekta „Darba tirgus pieprasījuma vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozēšanas sistēmas attīstība” ietvaros turpināti pētījumi darba tirgus jomā (pētījumu izstrādes termiņš ir 2013.gada beigās):

- *Pētījums par nākotnē stratēģiski pieprasītākām prasmēm Latvijā* (pētījuma mērķis – sniegt ekonomikas un darba tirgus politikas veidotājiem redzējumu par Latvijas tautsaimniecības ilgtermiņa attīstības alternatīvām un no tā izrietošām prasmju un kompetenču pieprasījuma tendencēm, ņemot vērā tautsaimniecības attīstības līdzšinējās tendences, globālos procesus un Latvijas salīdzināmās priekšrocības globālajā tirgū).
- *Pētījums par iedzīvotāju novecošanās ietekmi uz nākotnes prasmju piedāvājumu Latvijā* (pētījuma mērķis – novērtēt iedzīvotāju novecošanās ietekmi uz prasmju piedāvājumu Latvijā līdz 2030.gadam, kā arī identificēt galvenos no tā izrietošos darba tirgus riskus).
- *Pētījums par darbaspēka profesionālo mobilitāti* (pētījuma mērķis – novērtēt darbaspēka profesionālās mobilitātes intensitāti dažādu profesiju grupu ietvaros un starp tām, ņemot vērā Latvijas izglītības sistēmas īpatnības un strukturālās izmaiņas darba tirgū. Pētījumam jāatklāj iedzīvotāju profesionālās mobilitātes likumsakarības un to ietekmējošie faktori).

2.4. Būtiskākie pakalpojumi

Ekonomikas ministrijas kompetencē ir licenču izsniegšana ārējās tirdzniecības, dabas un energoresursu un privatizācijas sertifikātu tirdzniecības jomā.

EM izsniegto importa atļauju skaits 2010.-2012.gadā

Ārējās tirdzniecības jomā izsniegto dokumentu skaits 2012.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir pieaudzis par 18,7%, saglabājot augšupejošu tendenci jau trešo gadu pēc kārtas.

Atjaunojoties aktivitātei **tērauda** tirgū 2009.gada beigās, tāpat kā divos iepriekšējos gados, arī 2012.gadā bija vērojams stabils pieprasījums pēc licencēto preču produktiem. Tērauda produkcijas importam pārskata periodā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ievērojami pieauga izsniegto uzraudzības dokumentu skaits, kas

saistīts ar Krievijas iestāšanos Pasaules Tirdzniecības organizācijā 2012.gada augustā, kad Krievijas tērauda izstrādājumu importa licencēšana tika aizstāta ar visām trešajām valstīm (izņemot Kazahstānu) piemēroto iepriekšēju statistisko uzraudzību. 2012.gadā kopumā importa licences tika izsniegtas tikai Krievijas izcelsmes tērauda preču importam, savukārt uzraudzības dokumenti tika izsniegti noteiktu tērauda preču importam no tādām valstīm kā Krievija, Ukraina, Baltkrievija, Ķīna, Maķedonija, Indija, Koreja, Turcija, Honkonga un

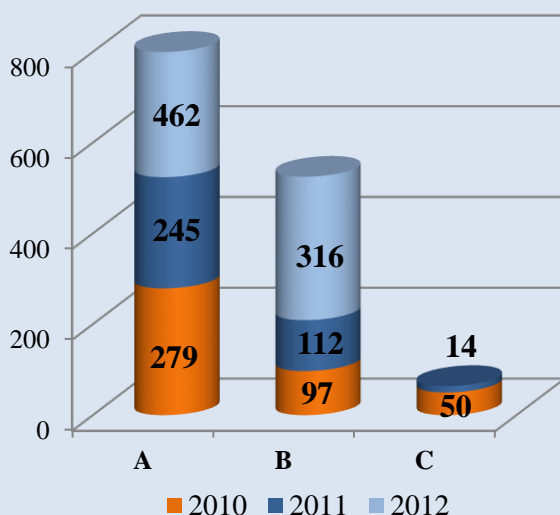
Taivāna. 2012.gada 31.decembrī beidzās darbības termiņš *2002.gada 17.janvāra Komisijas regulai (EK) Nr.76/2002, ar ko ievieš iepriekšēju Kopienas uzraudzību attiecībā uz dažu dzelzs un tērauda ražojumu importu, uz ko attiecas EOTK un EK līgumi un kuru izcelsme ir dažās trešās valstīs*. Ņemot vērā Eiropas Komisijas izvērtējumu, regula netika pagarināta un sākot ar 2013.gadu ir atcelti importa ierobežojumi tērauda preču importam Eiropas Savienībā.

Tekstilprecēm izsniedzamo dokumentu skaits, ņemot vērā licencēšanas atcelšanu Ķīnas izcelsmes tekstilprecēm sākot ar 2009.gada 1.janvāri, ir būtiski samazinājies un 2012.gadā bija tādā pašā līmenī kā iepriekšējā gadā. Tāpat turpina samazināties izvešanas pārstrādei ekonomiskajai procedūrai izsniegto iepriekšējo atļauju skaits (2010.gadā – 25, 2011.gadā – 11 un 2012.gadā – 8).

Ņemot vērā Krievijas iestāšanos Pasaules Tirdzniecības organizācijā no 2012.gada 1.septembra ir uzsākta **Krievijas izcelsmes skujkoku apaļkoku** importa administrēšana, kas Krievijas uzņemto saistību ietvaros paredz noteiktu skujkoku apaļkoku importu Eiropas Savienībā par pazeminātiem eksporta tarifiem. Pirmajā Krievijas skujkoku apaļkoku kvotas administrēšanas periodā (2012.gada septembris-decembris) tika pieprasītas un izsniegtas 30 importa kvotu atļaujas par kopējo apjomu 76011 m³.

Ekonomikas ministrija izsniedz **atļaujas elektroenerģijas ražošanas regulēšanas jomā**, t.sk.:

EM izsniegto atļauju elektroenerģijas ražošanai skaits 2010.-2012. gadā

- atļauju izsniegšana elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai (A);

- atļauju izsniegšana par koģenerācijas procesā saražotās elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros (B);

- atļauju izsniegšana elektroenerģijas, kas saražota, izmantojot atjaunojamus energoresursus, pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros (C).

2012.gadā izdoti 462 lēmumi par atļaujām elektroenerģijas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai ar kopējo plānoto jaudu 836,692065 MW un 316 lēmumi par tiesību piešķiršanu pārdot koģenerācijas procesā saražoto elektroenerģiju obligātā

iepirkuma ietvaros ar kopējo jaudu 475,82 MW un noteikto elektroenerģijas iepirkuma apjomu 3713477,794 MWh. Ievērojams izdoto atļauju skaita pieaugums skaidrojams ar grozījumiem Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumos Nr.221 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā*, kas paredz, ka obligātā iepirkuma tiesību piešķiršana koģenerācijas elektrostacijām līdz 2016.gada 1.janvārim ir apturēta. Tādēļ, lai kvalificētos tiesību iegūšanai pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros līdz grozījumu spēkā stāšanās dienai, komersantu interese par šādu tiesību iegūšanu bija pastiprināta.

Lēmumi par tiesību piešķiršanu pārdot obligātā iepirkuma ietvaros elektroenerģiju, kas saražota, izmantojot atjaunojamus energoresursus, 2012.gadā netika izdoti, ņemot vērā grozījumus Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumos Nr.262 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamus energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību*, kas paredz, ka obligātā iepirkuma tiesību piešķiršana līdz 2016.gada 1.janvārim ir apturēta.

Pārskata periodā pilnveidota vide, kas mazina korupcijas riskus un veicina ētisku rīcību:

- īstenots Ekonomikas ministrijas Pretkorupcijas pasākumu plāns 2012.gadam, atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteiktajiem uzdevumiem;
- nodrošinātas pretkorupcijas apmācības ministrijas amatpersonām, t.sk. organizēta Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pārstāvju lekcija ministrijas darbiniekiem *Korupcijas riski un to novēršana*.

2.6. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas

Pārskata gadā, atbilstoši Publisko aģentūru likuma prasībām, tika veiktas visas nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu Ekonomikas ministrijas padotībā esošo iestāžu – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras un Tūrisma attīstības valsts aģentūras pārveidošanu par tiešās pārvaldes iestādēm no 2013.gada 1.janvāra.

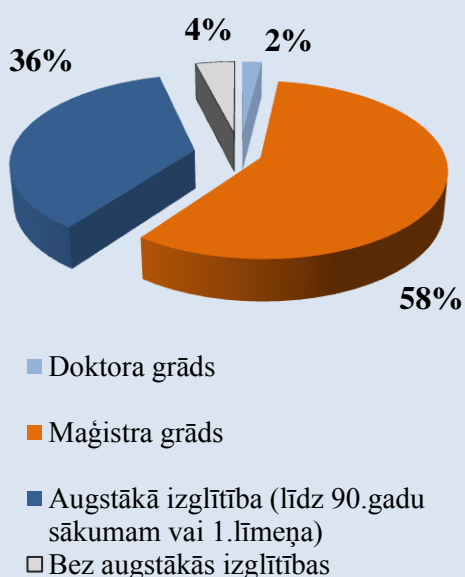
2013.gadā plānots pārvietot Patērētāju tiesību aizsardzības centru Ekonomikas ministrijas telpās un centralizēt IT apkalpošanas, personālvadības un grāmatvedības funkcijas, turpinot iesākto atbalsta funkciju optimizēšanu un koncentrēšanu vienā iestādē.

3. Personāls

Ekonomikas ministrijas ierēdņu un darbinieku **amatu struktūra** 2012.gadā bija apstiprināta ar 194 amata vietām, no tām – 145 ierēdņu amata vietas un 49 darbinieku amata vietas, attiecīgi ministrijas struktūrā bija 75% ierēdņu amatu un 25% darbinieku amatu. Pārskata periodā civildienesta/ darba attiecības ministrijā izbeiguši 13% darbinieku, par 5% mazāk kā 2011.gadā, civildienesta/ darba attiecības ministrijā uzsākuši 29 cilvēki. Iekšējā rotācija skārusi 26% darbinieku – augstākā amatā iecelti 11% darbinieku, uz līdzvērtīgu amatu rotējuši 13%, savukārt pārcelti zemākā amatā 2%.

Ekonomiskās ministrijā nodarbinātie sadalījumā pa izglītības līmeņiem, %

2012.gadā augstākā **izglītība** ir 96% ministrijas darbinieku. No visiem ministrijā nodarbinātajiem doktora grāds ir 2% darbinieku, maģistra grāds – 58%, savukārt, augstākā izglītība (izglītība, kas iegūta līdz 90.gadu sākumam vai 1.līmeņa augstākā izglītība) 36% ministrijas darbinieku. Pārskata periodā par 3% pieaudzis maģistra grādu ieguvušo darbinieku skaits. Bez augstākās izglītības bija 4% darbinieku, t.sk. arī darbinieki, kuri turpina studijas, lai iegūtu bakalaura grādu.

Sadalījumā pa iegūtās izglītības jomām 30% ministrijas darbinieku ir ekonomiskā izglītība, 21% – juridiskā izglītība, 12% ir augstākā izglītība vadībzinātnēs un 8% – inženierzinātnēs. Ministrijas darbiniekiem ir izglītība arī tādās jomās kā politoloģija, Eiropas Savienības studijas, starptautiskās attiecības, finanses un matemātika.

Vairāk nekā puse (67%) no 2012.gadā ministrijā nodarbinātajiem ir **sievietes, vīrieši** – 33%. Sadalījumā **pa vecuma grupām** būtisks īpatsvars ir vecuma grupai no 26 līdz 35 gadiem – 57% no kopējā ministrijas darbinieku skaita. Diezgan līdzīgi sadalās vecuma grupas no 36 līdz 45 gadiem – 14% darbinieku, no 46 līdz 55 gadiem – 10% darbinieku un vecumā līdz 25 gadiem ieskaitot – 12% ministrijas darbinieku. Vismazāk pārstāvēta ministrijā ir vecuma grupa virs 55 gadiem – 7%.

2012.gada **mācību plāns** ir izpildīts par 75%. No darbiniekiem identificētajām mācību vajadzībām ļoti specifiskas, nozarei atbilstošas mācības, Valsts administrācijas skola un vadošie mācību centri bieži nepiedāvā, bez tam mācību plāna īstenošanu kavē arī nepietiekamie finanšu resursi.

Pārskata periodā turpināta individuālās karjeras un attīstības plānošanas pieejas iedzīvināšana ministrijas personāla vadības sistēmā, ieviešot individuālos karjeras plānus, pienākumu, atbildības un uzdevumu noteikšanu atbilstoši kompetenču novērtējumam u.tml. saistībā ar jaunas valsts pārvaldes darbinieku novērtēšanas sistēmas ieviešanu.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Lai informētu sabiedrību par Ekonomikas ministrijas aktivitātēm, izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentiem un normatīvo aktu projektiem, skaidrotu ministrijas pieņemtos lēmumus, nodrošinātu ikdienas komunikāciju un viedokļu apmaiņu, 2012.gadā regulāri tika veiktas dažādas aktivitātes:

- gatavota un izplatīta informācija plašsaziņas līdzekļiem;
- sniegtas intervijas un atbildes gan uz iedzīvotāju, gan žurnālistu jautājumiem par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem;
- ministrijas pārstāvji piedalījušies dažādos TV un radio raidījumos;
- organizētas konferences, semināri uzņēmējiem un citiem interesentiem;
- ministrijas speciālisti piedalījušies citu institūciju rīkotajos sabiedrības informēšanas pasākumos;
- pilnveidota un regulāri aktualizēta ministrijas mājaslapa (www.em.gov.lv);
- īstenota aktīva komunikācija sociālajos tīklos Twitter un Youtube.

Sabiedrisko attiecību nodaļa sadarbībā ar ministrijas struktūrvienībām 2012.gadā sagatavojusi un plašsaziņas līdzekļiem nosūtījusi 999 **preses relīzes** un **atbildes** uz žurnālistu jautājumiem, kas ir par 26% vairāk kā iepriekšējā gadā.

Publikāciju skaits plašsaziņas līdzekļos 2012.gadā, salīdzinot ar 2011.gadu, ir palielinājies par 142% sasniedzot 8 616 publikācijas. Populārākās tēmas plašsaziņas līdzekļos 2012.gadā bija enerģētikas un mājokļu apsaimniekošanas jautājumi, viltošanas novēršanas tirdzniecības nolīgums, ekonomikas ministra ierosinātās reformas enerģētikā, ekonomiskās izaugsmes nodrošināšanā, nodokļu politikā, nodarbinātības politikā, reemigrācijas veicināšanā, valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošanā. Ekonomikas ministrijas tēmu un ministra publicitāte vērtējama kā plaša un daudzpusēja – 23 publikācijas dienā (bez TV un radio). Aktīvākie mediji – ziņu aģentūras LETA un BNS, Dienas bizness, Diena.

2012.gadā tika izveidots Ekonomikas ministrijas kanāls www.youtube.com, sagatavojot un publicējot 13 video, kuru kopējais skatījumu skaits ir 1106 (vidēji 85 reizes katrs video). Kopš Ekonomikas ministrijas profila izveidošanas portālā www.twitter.com veikti 5 039 ieraksti, gandrīz trīs reizes ir palielinājies sekotāju skaits.

Pārskata gadā sadarbībā ar padotībā esošajām iestādēm un dažādām nevalstiskajām organizācijām tika organizētas vairākas konferences un semināri konkrētu mērķauditoriju izglītošanai un informēšanai par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem un aktualitātēm normatīvajos aktos.

Nolūkā rosināt viedokļu apmaiņu un rast risinājumus enerģētikas politikas attīstības jautājumiem Ekonomikas ministrija 2012.gada 25.janvārī organizēja diskusiju forumā **Latvijas enerģētikas stratēģija 2030.gadam: drošība, ilgtspēja, konkurētspēja**. Forumā darbs norisinājās trīs paralēlās paneldiskusijās (*Drošība. Ilgtspēja. Konkurētspēja.*), kurās ministrija prezentēja savu redzējumu par attiecīgo tēmu, aicinot ekspertus uz diskusiju.

Ņemot vērā samilzušās diskusijas par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību Latvijā un pasaulē, Ekonomikas ministrija sadarbībā ar līdzatbildīgajām institūcijām rīkoja virkni skaidrojošu pasākumu par sabiedrībā pretrunīgi vērtēto **Viltošanas novēršanas tirdzniecības nolīgumu (ACTA)**. 2012.gada 10.februārī tika rīkots interneta seminārs par ACTA mērķiem

un būtību, bet 14.maijā publiska diskusija par nolīguma autortiesību un blakustiesību aspektiem.

E-prasmju nedēļas ietvaros Ekonomikas ministrija 2012.gada martā rīkoja semināru par dažādu e-risinājumu izmantošanu komercdarbības atvieglošanā un iespējam uzņēmējdarbības veicināšanā: *E-iespējas biznesam; Aktuālie problēmjautājumi, patērētājiem slēdzot līgumus elektroniskajā vidē; Biežāk sastopamās uzņēmējdarbības problēmas, to risināšana ar SOLVIT palīdzību; Tava Eiropa (YourEurope) – Tavas iespējas. Ceļvedis uzņēmējdarbībai Eiropā.*

MVU nedēļas Latvijā ietvaros Ekonomikas ministrija 2012.gada oktobrī sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru organizēja dažādus seminārus esošajiem un topošajiem uzņēmējiem par tādiem komersantiem svarīgiem jautājumiem kā sociālais mārketingš, biznesa iespējas ārvalstīs un ārējo tirgu apgūšana, sarunu vešana, starpkultūru komunikācija, darba drošība un sociālā atbildība, nozaru sadarbība (kokapstrāde, dizains, poligrāfija, iepakojums, IT), intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība u.c.

2012.gada pavasarī četrās Latvijas pilsētās notika semināri par atbalstu uzņēmējdarbībai, bet gada beigās – trīs reģionālie forumi **Industriālā politika un atbalsts biznesam**. Forumu mērķis bija iepazīstināt ar *Nacionālās industriālās politikas* uzdevumiem un virzieniem mērķtiecīgām ekonomikas struktūras izmaiņām, kā arī ieskicēt Eiropas Savienības fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda prioritātes.

2012.gadā jūlijā ministrija organizēja **Iekšējā tirgus informācijas sistēmas (IMI)** prezentāciju un praktiskās apmācības. IMI sistēma ir instruments drošai un ātrai datu apmaiņai starp Eiropas iestādēm, kas ļauj efektīvi sazināties, neskatoties uz valodu un pārvaldes struktūru dažādības radītajiem šķēršļiem, tādejādi sekmējot ikdienas darbā dalībvalstīm efektīvāk sadarboties, uzlabot saziņu starp dalībvalstu pārvaldes iestādēm, mazinot birokrātiskās procedūras, pēc iespējas samazinot informācijas apmaiņai nepieciešamo laiku un taupot valsts iestāžu resursus.

SOLVIT centrs arī 2012.gadā turpināja iepriekšējos gados aizsākto informēšanu par SOLVIT koordinācijas tīklu, kas darbojas kā alternatīvs mehānisms Eiropas Ekonomiskās zonas iekšējā tirgus problēmu risināšanā. SOLVIT idejas pamatā ir rast ātru un reālu risinājumu iekšējā tirgus problēmām, kas ir radušās valsts iestāžu darbības rezultātā, nepareizi piemērojot Eiropas Savienības tiesību normas. SOLVIT koordinācijas centra popularizēšanai 2012.gadā īstenotas astoņas aktivitātes, piedaloties valsts iestāžu, nevalstisko organizāciju un citu institūciju/organizāciju rīkotajos semināros un pasākumos.

Būvinspektoru informēšanai un izglītošanai noorganizēts seminārs **Par aktualitātēm būvniecības jomā**, kopumā piedaloties ap 90 dalībniekiem.

Sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un Reģionālajiem Eiropas Savienības struktūrfondu Informācijas centriem pārskata periodā noorganizēti **divi semināru cikli** (kopā 42 semināri) par aktivitātes **Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi** projektu ieviešanu un kvalitatīvu īstenošanu, astoņi semināri sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti par kvalitatīvu renovācijas projektu īstenošanu un viens starptautisks seminārs būvniecības profesionāļiem **Aktualitātes mājokļu renovācijā Vācijā, Polijā un Latvijā**. Kopumā pasākumos piedalījās ap 700 dalībnieku. Lai sabiedrībai būtu vieglāk pieejami informatīvie materiāli par mājokļu renovāciju, visas semināru prezentācijas ir apkopotas portālā www.slideshare.net/siltinam un videomateriāli apkopoti youtube.com kanālā **Dzīvo siltāk** (www.youtube.com/siltinam).

2012.gada 15.-16.martā Ekonomikas ministrija sadarbībā ar Latvijas Namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociāciju organizēja konferenci **Daudzdzīvokļu māju pārvaldīšana un renovācija Latvijā un pasaulē**. Konference organizēta ar mērķi uzsākt diskusiju par efektīvākajiem finansēšanas veidiem un finansējuma avotiem

mājokļu energoefektivitātes paaugstināšanai daudzdzīvokļu mājās nākošajā Eiropas Savienības fondu plānošanas periodā 2014.-2020.gadam, kā arī pārrunāt aktuālos jautājumus māju pārvaldīšanā.

4.2. Sabiedrības apmierinātība ar ministrijas darba kvalitāti

Lai noskaidrotu ministrijas sadarbības partneru vērtējumu par ministrijas darbu, pieņemtajiem lēmumiem un sadarbību ar minētajiem partneriem, Ekonomikas ministrija 2012.gadā veica vairākus klientu apmierinātības pētījumus, t.sk. sadarbības partneru aptauju, organizēto pasākumu novērtējumu, publikāciju dažādos drukātajos plašsaziņas līdzekļos analīzi, kā arī ministrijas tīmekļa vietnes apmeklētāju statistikas izvērtējumu.

Sadarbības partneru aptaujas anketa ir pieejama ministrijas mājaslapā (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30350>), kur to var tiešsaistē aizpildīt jebkurš interesents un nosūtīt ministrijai. Izvērtējot sadarbības partneru aizpildītās anketas, var secināt, ka ministrijas darbība 2012.gadā un ministrijas tēls publiskajā telpā kopumā tiek vērtēts pozitīvi, bet vienlaikus sadarbības partneri snieguši vairākus priekšlikumus darbības efektivitātes paaugstināšanai, sadarbības veicināšanai un komunikācijas paplašināšanai un efektīvizēšanai.

2012.gadā ministrija saņēmusi atzinīgus vārdus par semināru un konferenču organizāciju un tēmu aktualitāti. Atzinīgi novērtēti informatīvās kampaņas *Dzīvo siltāk* ietvaros rīkote semināri, īpaši – reģionālie. Respondenti aicināja nākamajā periodā vairāk informēt par kvalitātes jautājumiem, organizēt ekskursijas uz renovētajām ēkām. Respondenti atzinīgi vērtēja iespēju lekcijas noklausīties interneta vidē (www.youtube.com), kā arī Ekonomikas ministrijas darbu sociālajos medijos.

Arī turpmāk ir organizējams *Latvijas Tūrisma forums* un kā vērtīgāko ieguvumu no pasākuma respondenti norādījuši interesantu un vispusīgu informāciju par tūrismu Latvijā, nozares statistiku un tendencēm gan vietējo, gan ārvalstu ceļotāju vidū, kas noderēs tālākā darbā vai pētniecībā, tāpat arī vērtīgas un noderīgas idejas un iespēju aprunāties ar nozares speciālistiem.

Eiropas Savienības Vienotā tirgus foruma dalībnieki (kopumā ap 130) norādīja uz nepieciešamību turpmāk saņemt plašāku praktisko informāciju no uzņēmumu pārstāvjiem, kas jau darbojas Eiropas Savienības vienotajā tirgū.

Vēl viens ministrijas klientu apmierinātības un ieinteresētības noskaidrošanas veids ir Ekonomikas ministrijas tīmekļa vietnes apmeklētāju statistikas analīze. Kopumā 2012.gadā tika fiksēti 337 879 unikālie apmeklējumi, visbiežāk tika apmeklētas sadaļas *ES fondi*, *Mājokļi*, *Būvniecība* un *Enerģētika*.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ekonomikas ministrijai un tās padotībā esošajām iestādēm ir izveidojusies aktīva un produktīva sadarbība ar dažādām nevalstiskajām organizācijām (NVO), kas regulāri tiek iesaistītas ministrijas kompetencē esošās politikas, lēmumu un normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā. Aktīvākie sociālie partneri ir Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Latvijas Darba devēju konfederācija, Ārvalstu investoru padome Latvijā, Latvijas Pašvaldību savienība un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, savukārt, ikdienā ministrija sadarbojas ar vairāk kā 100 NVO un citām institūcijām dažādos ministrijas kompetencē esošajos jautājumos. Ministrija atzinīgi novērtē uzņēmēju, viņus pārstāvošo NVO, kā arī citu sadarbības partneru ieguldījumu normatīvās bāzes pilnveidošanā un uzņēmējdarbības vides uzlabošanā.

Lai īstenotu NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda mērķi – sekmēt efektīvas un sabiedrības interesēm atbilstošas valsts pārvaldes darbību, nodrošinot pilsoniskās sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos un stadijās valsts pārvaldē, tādējādi veicinot demokrātiskas valsts pamatelementa – pilsoniskās sabiedrības attīstību, 2012.gadā NVO pārstāvji ir aktīvi piedalījušies ministrijas rīkotajos pasākumos – vairāk kā 2,6 tūkst. dalībnieku 221 pasākumā, savukārt ministrijas pārstāvji apmeklējuši 214 NVO organizētos pasākumus. Ministrija organizēja deviņas sabiedriskās apspriedes un piecas publiskās apspriešanas, saņemts 131 atzinums par ministrijas izstrādātajiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem un 32 projektu izstrādē NVO pārstāvji piedalījās kā eksperti, kā arī NVO aktīvi darbojās ministrijas izveidotajās konsultatīvajās padomēs un darba grupās.

Nolūkā īstenot koordinētāku un efektīvāku komunikāciju ar NVO, Ekonomikas ministrija 2012.gada nogalē izstrādāja jaunu sadarbības mehānismu, apvienojot daļu ministrijas līdzšinējās konsultatīvās padomes Tautsaimniecības padomē un tās struktūrā izveidojot sešas nozaru komitejas. Papildus informācija par ministrijas izveidotajām konsultatīvajām padomēm un darba grupām un to darbu pieejama ministrijas mājaslapas sadaļā *Sabiedrības līdzdalība* (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30217>).

Regulāri tiek izvērtēta esošā sadarbība un ieviesti jauni, efektīvāki sadarbības mehānismi. Līdz šim reizi gadā tika veikta NVO un citu ministrijas sadarbības partneru aptauja, lūdzot novērtēt līdzšinējo dialogu un sniegt priekšlikumus tā pilnveidošanai. Turpmāk papildus plānots organizēt diskusijas ar aktīvākajiem sadarbības partneriem, lai tiešā dialoga laikā dotu iespēju novērtēt sadarbību ar ministriju, sniegt priekšlikumus tās pilnveidošanai, kā arī paust viedokli par ministrijas darbības prioritātēm nākošajā periodā.

5. Plānotie pasākumi 2013.gadā

5.1. Galvenie uzdevumi un pasākumi

Uzņēmējdarbības un eksporta, inovācijas veicināšanai:

- Nodrošināt efektīvu industriju attīstības veicināšanas politiku, izstrādājot konkurētspēju, augstu ienesīgumu un ekonomisko aktivitāti veicinošus vidēja termiņa atbalsta instrumentus.
- Pilnveidot uzņēmējdarbības vidi un samazināt administratīvo slogu uzņēmējiem, īstenojot ikgadējo *Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu*, Latvijas uzņēmējdarbības vides reitinga paaugstināšanai Pasaules bankas pētījumā *Doing Business – 2014.gadā uzņēmējdarbības vides kopējā indeksā sasniedzot 20.vietu*.
- Veicināt sadarbību starp pētniecības un rūpniecības sektoriem, sekmēt inovāciju, atbalstot jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanu ražošanā, tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu darbību augstskolās, kompetences centru darbību, veicināt videi draudzīgu risinājumu īstenošanu dažādās nozarēs, attīstot „zaļās” inovācijas un „zaļo” uzņēmējdarbību, sekmēt klasteru attīstību, kā arī turpināt darbu pie iespējamo nodokļu stimulu izstrādes pētniecības un attīstības darbību veicināšanai uzņēmumos.
- Veikt esošo valsts atbalsta programmu ietekmes izvērtēšanu, turpināt pilnveidot programmas un nodrošināt Eiropas Savienības fondu pieejamību komersantiem:
  - finansējuma (aizdevumi, garantijas, riska kapitāls) pieejamība komersantiem, lai sekmētu konkurētspējīgu un uz eksportu orientētu uzņēmumu izaugsmi;
  - uzņēmumu konkurētspējas celšana, veicinot godīgas konkurences apstākļus un sniedzot atbalstu komersantu savstarpējai sadarbībai, ārējo tirgu apgūšanai un ārējā mārketinga pasākumu īstenošanai;
  - jaunu komersantu veidošanās un strauja to attīstība Latvijā (nodrošināti biznesa inkubatoru pakalpojumi, finanšu resursu pieejamība uzsācējiem, motivācijas pasākumi).
- Turpināt darbu pie Latvijas valsts dalības starptautiskajā izstādē *World Expo 2015* Itālijā sagatavošanas, lai pilnvērtīgāk izmantotu izstādes iespējas, prezentējot Latviju kā dabas resursiem bagātu, ekoloģisku un inovatīvu valsti Baltijas jūras krastā.

Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošanā:

- Ņemot vērā ilgtermiņa izaicinājumus, lai veicinātu izaugsmi un nodarbinātību, izstrādāt un iesniegt Eiropas Komisijā 2013.gada *Progesa ziņojumu par Latvijas nacionālās reformu programmas „Eiropa 2020” stratēģijas kontekstā īstenošanu*, vienlaikus aktualizējot Latvijas nacionālo reformu programmu „Eiropa 2020” stratēģijas ieviešanai Latvijā.
- Lai nodrošinātu reemigrācijas politikas ieviešanu, sekmējot Latvijas valsts piederīgo atgriešanos dzimtenē, sadarbībā ar atbildīgajām institūcijām *izstrādāt Reemigrācijas atbalsta pasākumu plānu 2013.-2016.gadam*.
- Regulāri veikt tautsaimniecības nozaru attīstības analīzi, izstrādāt ekonomikas attīstības scenārijus un prognozes:
  - divas reizes gadā izstrādāt *Ziņojumu par Latvijas tautsaimniecības attīstību*;
  - reizi ceturksnī sagatavot un iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par makroekonomisko situāciju valstī;

- reizi ceturksnī sagatavot informatīvu izdevumu *Latvijas tautsaimniecība: makroekonomiskais apskats*.
- Nodrošināt nepieciešamo informāciju darba tirgus prognožu jomā un iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par prognozēm darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma atbilstībai vidējā un ilgtermiņā.

Statistiskās informācijas nodrošināšanai:

- Nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, īstenojot *Valsts statistiskās informācijas programmā 2013.gadam* paredzētos darbus.
- 2011.gada tautas skaitīšanā iegūto informāciju par iedzīvotājiem un mājokļiem valstī sagatavot 58 detalizētu daudzdimensionālu tabulu veidā datu izplatīšanai elektroniski.
- Pilnveidot statistisko datu iegūšanas procesu ar mērķi samazināt valsts statistisko pārskatu administratīvo slogu, izmantot valsts nozīmes reģistros esošos datus, turpināt sadarbību ar administratīvo datu turētājiem datu kvalitātes un savlaicīguma uzlabošanai.
- Izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai likumprojektu *Statistikas likums*.

Tūrisma politikas ieviešanai:

- Panākt tūrisma pakalpojumu eksporta pieaugumu, veicinot Latvijas tūrisma tēla un Latvijas kā tūrisma galamērķa atpazīstamību augsti prioritārajos tūrisma tirgos, balstoties uz fokusēšanās un dziļās iespiešanās stratēģijām un veicinot tūrisma puduru veidošanu:
  - īstenot reklāmas kampaņas, publicitātes un mārketinga aktivitātes sešos augsti prioritārajos tūrisma tirgos;
  - nodrošināt atbalstu starptautisku kultūras konferenču piesaistīšanai un rīkošanai Latvijā saistībā ar Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas statusu 2014.gadā;
  - kvalitātes sistēmā *Q Latvija* iesaistīt vismaz 30 komersantus.
- Organizēt informatīvos pasākumus tūrisma komersantiem par produktu attīstību, darbu prioritārajos tirgos u.c.
- Attīstīt un uzturēt Latvijas tūrisma portālu un izmantot moderno tehnoloģiju iespējas tūrisma informācijas jomā, nodrošināt tūrisma informācijas centru iesaisti tūrisma informācijas apritē.

Iekšējā tirgus attīstības veicināšanai, konkurences nodrošināšanai un patērētāju tiesību aizsardzībai:

- Turpināt darbu pie tiesiskā regulējuma izstrādes kredītinformācijas apmaiņas procesu pilnveidošanai Latvijā (kredītbiroju izveidei), lai uzlabotu kredīspējas vērtēšanai nepieciešamo ziņu pieejamību un kvalitāti, tādējādi samazinot kredītrisku, pārmērīgas aizņemšanās risku un veicinot kredītresursu plašāku pieejamību, uzlabotu vispārējo maksāšanas disciplīnu un samazinātu nenokārtoto saistību apjomu.
- Izstrādāt priekšlikumus patērētāju strīdu risināšanas kārtības uzlabošanai un efektīva alternatīva strīdus izskatīšanas mehānisma ieviešanai, lai nodrošinātu ātrāku un efektīvāku procedūru, palielinātu pušu uzticību lēmumam par strīdu izskatīšanu un to lietu skaitu, kurās tiek panākts izlīgums.
- Turpināt darbu pie tiesiskā regulējuma izstrādes tirdzniecības nozarē (*Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likums*), lai ierobežotu mazumtirgotāju

iepirkuma varas izmantošanu attiecībā pret piegādātājiem, līdzsvarojot piegādātāju un mazumtirgotāju intereses mazumtirdzniecībā.

Atbilstības novērtēšanas sistēmas efektīvizēšanai:

- Veikt pasākumus Nacionālās akreditācijas institūcijas (LATAK) darba un valsts akreditācijas sistēmas būtiskai pilnveidošanai, reorganizējot SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs”, pārskatot LATAK darbības principus atbilstoši Eiropas Akreditācijas kooperācijas izvirzāmām prasībām, stiprinot institūcijas kapacitāti, uzlabojot sadarbību ar citām uzraugošām iestādēm, kā arī pārskatot spēkā esošo normatīvo regulējumu attiecībā uz LATAK akreditēto tirgus dalībnieku pienākumiem un atbildību.

Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšanai:

- Turpināt gatavošanos 2015.gada pirmajā pusē gaidāmajai Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē, izstrādājot prezidentūras darba programmu projektus un pārrunājot ar Itāliju un Luksemburgu provizoriskos darba virzienus.
- Uzlabot un paplašināt starptautiskos līgumtiesiskos nosacījumu Latvijas eksportētājiem un aktivizēt ekonomisko sadarbību ar Latvijai prioritārajiem un potenciālajiem eksporta tirgiem, noslēdzot divpusējās ekonomiskās sadarbības līgumus/ programmas, kā arī Eiropas Savienības divpusējos tirdzniecības nolīgumus, īpaši ar Austrumu partnerības valstīm – Ukrainu, Moldovu, Gruziju un Armēniju.
- Nodrošināt atbalstu uzņēmējiem tirdzniecības šķēršļu risināšanai eksporta tirgos, īpaši vērsties pret protekcionisma pasākumiem tādās valstīs kā Ķīna, Krievija, Brazīlija, Japāna u.c.
- Aktivizēt Latvijas divpusējo ekonomisko un institucionālo sadarbību ar Austrumu partnerības un Vidusāzijas valstīm, lai veicinātu šo valstu ekonomiskās reformas un integrāciju globālajā tirdzniecībā.
- Sekmēt Latvijas dalībvalsts statusa iegūšanu OECD, nodrošinot aktīvu un kvalitatīvu līdzdalību ministrijas kompetencē esošajās OECD darba grupās un komitejās, kurās Latvijai jau ir dalībvalsts vai novērotāja statuss, kā arī sadarbības statusa iegūšanu citos instrumentos un struktūrās, kuras ir Latvijas tiešo ekonomisko interešu lokā.

Enerģētikā un energoefektivitātes veicināšanai:

- Veikt enerģētikas politikas ilgtermiņa plānošanu, nodrošinot tās sasaisti ar aktualizētām valsts ekonomikas attīstības prognozēm, tostarp demogrāfijas, IKP un nozaru attīstības tendencēm laika periodam līdz 2030.gadam, kā arī ņemot vērā Latvijai saistošo Eiropas Savienības ietvaru, īpaši atjaunojamās enerģijas, energoefektivitātes un emisiju kontekstā.
- Izstrādāt rīcības plānu elektroenerģijas cenas pieauguma risku ierobežošanai, lai novērstu elektroenerģijas izmaksu negatīvo ietekmi uz iedzīvotāju labklājību un ekonomikas attīstību.
- Izstrādāt Latvijas dabasgāzes tirgus atvēršanas iespējamus scenārijus, pamatojoties uz akceptētajiem Baltijas reģiona dabasgāzes piegādes dažādošanas risinājumiem.
- Veicināt konkurenci elektroenerģijas tirgū un radīt apstākļus piegādes avotu dažādošanai, pabeidzot elektroenerģijas tirgus atvēršanai nepieciešamās tiesiskās vides izveidi.
- Izveidot ekonomiski pamatotu un elastīgu vietējo energoresursu izmantošanas veicināšanas sistēmu, likvidējot kvotu sistēmu, kas nodrošina nepieciešamo valsts

atbalstu un rada iespējami mazāku ietekmi uz elektroenerģijas cenu, lai 2020.gadā sasniegtu vismaz 40% atjaunojamo energoresursu īpatsvaru enerģijas gala patēriņā.

- Nodrošināt naftas produktu rezervju sistēmas darbību, lai krīzes situācijās būtu pieejama pietiekama apgāde ar degvielu.
- Izstrādāt integrētu pieeju energoefektivitātes pasākumu ieviešanai ar mērķi realizēt iespējami lielu esošo enerģijas ietaupījuma potenciālu, vienlaicīgi mazinot enerģijas ražošanas ietekmi uz klimata pārmaiņām un tautsaimniecības konkurētspēju.

Būvniecības nozares attīstībai:

- Būvniecības nozares attīstībai un kvalitatīvas dzīves vides radīšanai apstiprināt *Būvniecības likumu*, nosakot efektīvu būvniecības procesa regulējumu, lai nodrošinātu valsts ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo attīstību, kā arī kultūrvēsturisko un vides vērtību saglabāšanu, un energoresursu racionālu izmantošanu.
- Pāriet uz elektronisku būvniecības dokumentācijas apriti būvniecībā iesaistīto pušu – būvniecības pārvaldes, kontroles institūciju un būvniecības dalībnieku darba atvieglošanai un dokumentu aprites paātrināšanai, nodrošinot arī vienādu pieeju lēmumu pieņemšanā būvniecībā un vienādu nozari reglamentējošo normatīvo aktu interpretāciju visā Latvijas teritorijā, Ekonomikas ministrijas pakalpojumu pieprasīšanas/ saņemšanas elektroniskās aprites kārtības un e-pakalpojumu ieviešanu.
- Nodrošināt Eirokodeksa standartu adaptāciju un Latvijas Nacionālo pielikumu prasību iekļaušanu būvniecību regulējošo normatīvo aktu sistēmā tādās būvkonstrukciju projektēšanas jomās kā tērauda, koka, betona, mūra, kā arī tērauda un betona kompozīto konstrukciju un ģeotehniskajā projektēšanā.

Mājokļu politikas ieviešanai un mājokļu energoefektivitātes nodrošināšanai:

- Pabeigt *Dzīvojamo telpu īres likuma* izstrādi, lai nodrošinātu taisnīgu līdzsvaru starp izīrētāja un īrnieka interesēm, vienlaikus attīstot īres tirgu.
- Izstrādāt normatīvos aktus ar dzīvokļa īpašuma lietošanu saistīto parādu problēmas risināšanai.
- Sagatavot ziņojumus par situāciju valstī ar maksājumu saistību izpildi siltumenerģijas piegādē, kā arī priekšlikumus mājokļa pabalstu sistēmas pilnveidošanai.
- Veicināt mājokļu atjaunošanu un enerģijas efektīvu izmantošanu tajos, piesaistot Eiropas Savienības fondu finansējumu, izveidojot ilgtspējīgu finansēšanas modeli (rotācijas fondu) ēku energoefektivitātes uzlabošanai.
- Pārskatīt minimālās energoefektivitātes prasības ēku norobežojošām konstrukcijām un inženiertehniskajām sistēmām, ņemot vērā izmaksu optimālu līmeni, kas rada viszemākās izmaksas aplēstajā kalpošanas laikā.
- Definēt kritērijus un noteikt mērķus zema vai gandrīz nulles enerģijas patēriņa ēku būvniecībai.

Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošanai:

- Turpināt darbu pie publisko personu komercdarbības un kapitāla daļu pārvaldības reformas, veicinot likumprojektu pieņemšanu, lai īstenotu valdības atbalstīto rīcībpolitiku saskaņā ar Publisko personu komercdarbības koncepciju un Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepciju.
- Veicināt Latvijas pieņemšanu par asociēto dalībnieku Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) izveidotajā korporatīvās pārvaldības komitejas darba grupā par valsts kapitālu daļu pārvaldi un privatizāciju.

5.2. Pētījumi

Ekonomikas ministrija 2013.gadā plāno veikt šādus pētījumus:

- **Tautsaimniecības struktūrpolitikā:**

ESF līdzfinansētā projekta „Darba tirgus pieprasījuma vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozēšanas sistēmas attīstība” ietvaros turpinās pētījumi darba tirgus jomā (pētījumu izstrādes termiņš ir 2013.gada beigās):

- *Pētījums par nākotnē stratēģiski pieprasītākām prasmēm Latvijā.*
- *Pētījums par iedzīvotāju novecošanās ietekmi uz nākotnes prasmju piedāvājumu Latvijā.*
- *Pētījums par darbaspēka profesionālo mobilitāti.*
- *Aptaujas darba tirgus jomā.*
- *Darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēšanas instrumentārija pilnveide.*
- **Uzņēmējdarbības jomā:**
  - *Uzņēmējdarbības un inovācijas atbalsta programmu ietekmes izvērtējums un priekšlikumu izstrāde atbalsta sistēmas pilnveidošanai.*
  - *Administratīvo prasību izvērtējums nodokļu jomā un priekšlikumu izstrāde administratīvā sloga uzņēmējiem nodokļu jomā samazināšanai.*
  - *Pētījums par darbaspēka nodokļa samazināšanas iespējām.*
- **Enerģētikas jomā:**
  - *Elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem un koģenerācijā, atbalsta izvērtējums un priekšlikumi atbalsta uzlabošanai.*
  - *Enerģijas ietaupījuma apjoma aprēķināšanas metodikas izstrāde, izmantojot ietaupījuma dzīves cikla pieeju.*
  - *Lauksaimniecības izejvielu (rudzu, auzu, tritikāles) audzēšanas rezultātā Latvijā radīto faktisko siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšana.*

5.3. Finanšu saistības

Ekonomikas ministrijai 2013.gadā **ilgtermiņa saistībās** plānoti **88 781 502** lati:

- Kohēzijas fonda projektiem – 19 516 612 lati;
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektiem (ERAF) –53 787 910 latu, t.sk. atmaksai valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu – 4 156 055 lati;
- Eiropas Sociālā fonda projektiem (ESF) – 6 545 220 latu;
- Citām Eiropas Kopienas iniciatīvām – 1 314 980 latu, t.sk. atmaksai valsts pamatbudžetā – 30 431 lats;
- 3.mērķim „Eiropas teritoriālā sadarbība” – 296 129 lati, t.sk. atmaksai valsts pamatbudžetā – 122 451 lats;
- Citiem Eiropas Savienības politiku instrumentiem – 1 975 179 lati;
- Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētiem projektiem – 2 265 007 lati;
- pārējām saistībām – 3 080 465 lati, t.sk.:
  - saistībām, kas pārņemtas no Phare projektiem – 1 772 475 lati;

- starptautiskajai sadarbībai – 204 060 latu. Finansējums paredzēts biedru naudas iemaksām Starptautiskajai izmaksu–izlaides tabulu asociācijai (IIOA), Starptautiskajai metroloģijas organizācijai (OIML), Eiropas metroloģijas organizācijai (WELMEC), Starptautiskajai standartizācijas organizācijai (ISO), Starptautiskajai elektrotehniskajai komitejai (IEC), Eiropas standartizācijas komitejai (CEN), Eiropas elektrotehniskai komisijai (CENELEC), BIPM Metra konvencijai, Eiropas Akreditācijas kooperācijai (EA), Eiropas patērētāju organizāciju apvienībai (BEUC), Starptautiskajai patērētāju organizāciju savienībai (CI), Eiropas tehniskās novērtēšanas organizācijai (EOTA), Eiropas Enerģētikas Hartai, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) LEED programmai, Eiropas nacionālo metroloģijas institūciju asociācijai (EUROMET), Eiropas ceļojumu komisijai (ETC), Novērtēšanas sniegšanas kooperācijai (CET), Pasaules Investīciju piesaistes aģentūru asociācijai (WAIPA), Ziemeļu Ministru Padomes sadarbības programmai, Starptautiskajai Atjaunojamo energoresursu aģentūrai (IRENA), Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Konkurences komitejai un Baltijas jūras reģiona enerģētikas sadarbības organizācija (BASREC);
- Latvijas Nacionālā *euro* ieviešanas plāna pasākumiem – 281 932 lati;
- Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanai 2015.gadā – 821 998 lati.